

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Poročilo

Terensko delo:

Marec-april 2023

Objava:

Julij 2023

Anketa, ki jo je zahtevala Evropska komisija, Generalni direktorat za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov, usklajeval pa jo je Generalni direktorat za komuniciranje

Ta dokument ne predstavlja stališča Evropske komisije.

Razlage in mnenja, ki jih vsebuje, so izključno interpretacije in mnenja avtorjev.

Flash Eurobarometer 525 – Ipsos evropske javne zadeve

Dokument, ki ga je pripravil Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Namen tega „začasnega“ dokumenta je omogočiti, da se več ljudi v Evropski uniji seznanijo z dokumenti, ki jih pripravlja Evropska unija (in se financirajo iz njihovih davkov). **Brez prevodov so ljudje izključeni iz razprave.**

Ta dokument „Eurobarometer“ je bil [v pdf datoteki samo v angleščini](#). Iz te začetne datoteke smo izdelali odt-datoteko, ki jo je pripravila programska oprema Libre Office za strojno prevajanje v druge jezike. Rezultati so zdaj [na voljo v vseh uradnih jezikih](#).

Zaželeno je, da uprava EU prevzame prevajanje pomembnih dokumentov. „Pomembni dokumenti“ niso le zakoni in predpisi, temveč tudi pomembne informacije, potrebne za skupno sprejemanje informiranih odločitev.

Da bi skupaj razpravljali o naši skupni prihodnosti in omogočili zanesljive prevode, bi bil mednarodni jezik esperanto zelo koristen zaradi svoje preprostosti, pravilnosti in natančnosti.

Kontaktirajte nas:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Poročilo

Marec-april 2023

Raziskava, ki jo je na zahtevo Evropske komisije izvedlo podjetje Ipsos European Public Affairs, Generalni direktorat za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov
Anketa, ki jo usklajuje Evropska komisija, Generalni direktorat za komuniciranje
(Enota GD COMM za spremljanje medijev in Eurobarometer)

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Naslov projekta

Flash Eurobarometer 525 Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU – marec-april 2023

Poročilo

Jezikovna različica EN

Kataloška številka EV-03-23-340-EN-N

ISBN 978-92-68-05106-1

doi:10.2874/956514

© Evropska unija, 2023

<https://europa.eu/eurobarometer>

Kazalo vsebine

Uvod.....	7
Ključne ugotovitve.....	9
Finančno znanje.....	9
Finančno ravnanje.....	9
Skupna ocena finančne pismenosti.....	9
Digitalne finančne storitve.....	10
Finančna odpornost in vključevanje.....	10
Svetovanje banke, zavarovalnice ali finančnega svetovalca za naložbe.....	10
Oddelek 1. Merjenje stopnje finančne pismenosti.....	11
1.1. Samoocenjeno finančno znanje.....	11
1.2. Finančno znanje.....	14
1.3. Finančno vedenje.....	19
1.4. Skupna ocena finančne pismenosti.....	23
Oddelek 2. Digitalna finančna pismenost.....	25
Oddelek 3. Finančna odpornost in vključevanje.....	27
3.1. Lastništvo finančnih produktov.....	27
3.2. Konec srečanja.....	33
3.3. Pokojninski načrti.....	35
Oddelek 4. Investicijsko svetovanje, prejeto od banke, zavarovatelja ali finančnega svetovalca....	37
Tehnične specifikacije.....	39
Vprašalnik.....	41
Prilogak podatkom.....	45
Komentarji.....	64
Čudna korelacija med obema spoznanjema in vedenjskim rezultatom.....	64
Nekatera vprašanja so bila verjetno zmedena za mnoge posameznike.....	64
Razlike v primerjavi z drugimi raziskavami Eurobarometra.....	65

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Uvod

EU si prizadeva zagotoviti, da imajo ljudje po vsej Evropi znanje, spretnosti in stališča, ki jih potrebujejo za sprejemanje dobrih finančnih odločitev.

Vsak dan se na tisoče državljanov EU odloči, kje odpreti bančni račun, katero hipoteko izbrati, kam vložiti svoj denar in kako prihraniti za upokojitev. Finančna pismenost pomaga posameznikom pri sprejemanju takšnih odločitev, saj jim pomaga bolje upravljati svoj denar, vlagati v kapitalske trge na način, ki ustreza njihovim potrebam, in načrtovati prihodnost. Prav tako pomaga zaščititi posameznike pred prezadolženostjo, prevelikim tveganjem, goljufijami ali kibernetскими tveganji.¹

Finančna pismenost je opredeljena kot kombinacija zavedanja, znanja, spretnosti, odnosa in vedenja, ki so potrebni za sprejemanje dobrih finančnih odločitev in končno doseganje finančne blaginje posameznika.

Ta raziskava Flash Eurobarometer zajema naslednje vidike:

Finančno znanje državljanov EU (samoocenjena raven in rezultati na podlagi petih vprašanj, ki preizkušajo finančno znanje)

Raven „finančno preudarnega“ vedenja (kot sta spremljanje stroškov in prizadevanje za doseganje finančnih ciljev)

Raven finančne pismenosti državljanov EU, ki združuje njihovo finančno znanje in ocene finančnega vedenja (in v kolikšni meri se finančna pismenost med socialno-demografskimi skupinami razlikuje)

Ali se državljani EU počutijo udobno z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila

Lastništvo različnih finančnih produktov, kot so življenjsko zavarovanje, zasebni pokojninski ali pokojninski produkti ter naložbeni produkti.

Kako dolgo bi lahko državljani EU še naprej krili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali selili domov, če bi izgubili glavni vir dohodka

Zaupanje v pokojninske načrte in sposobnost živeti udobno skozi upokojitev

Mnenje državljanov EU o tem, ali je investicijsko svetovanje v prvi vrsti v njihovem najboljšem interesu.

Ipsos je v imenu Evropske komisije, Generalnega direktorata za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov opravil razgovore z reprezentativnim vzorcem državljanov, starih 18 let in več, v vsaki od 27 držav članic Evropske unije. Med 29. marcem in 5. aprilom 2023 je bilo na spletu opravljenih 26139 intervjujev (računalniška pomoč pri spletnih razgovorih). Anketni podatki se tehtajo z znanimi deleži prebivalstva. Povprečja EU-27 se ponderirajo glede na velikost 18+ prebivalstva vsake države članice EU. Tehnična opomba o metodah, ki se uporabljajo za izvedbo raziskave, je priložena temu poročilu.

Opombe:

1) Rezultati raziskave so predmet odstopanj vzorčenja, kar pomeni, da vse očitne razlike med skupinami niso statistično pomembne. Zato so v besedilu poudarjene le razlike, ki so statistično

---

1 Vir: https://finance.ec.europa.eu/consumer-finance-and-payments/financial-literacy_en

pomembne (na ravni 5 %), tj. kjer je lahko razumno gotovo, da do njih verjetno ne bo prišlo po naključju.

- 2) Odstotki se ne smejo seštevati do 100 %, saj so zaokroženi na najbližji odstotek. Zaradi zaokroževanja se lahko zgodi tudi, da se odstotki za ločene možnosti odziva, prikazani v grafikonih, ne seštevajo natančno do vsote, ki je prikazana v grafikonih in tabelah ali omenjena v besedilu. Odstotek odgovorov bo presegel 100 %, če je vprašanje omogočilo anketirancem, da izberejo več odgovorov.
- 3) V tem poročilu so države navedene s svojo uradno kratico. Okrajšave, uporabljene v tem poročilu, ustrezajo:

BODI	Belgija	LT	Litva
BG	Bolgarija	LU	Luksemburg
CZ	Češka	HU	Madžarska
DK	Danska	MT	Malta
DE	Nemčija	NL	Nizozemska
EE	Estonija	PRI	Avstrija
IE	Irska	PL	Poljska
EL	Grčija	PT	Portugalska
ES	Španija	RO	Romunija
FR	Francija	SI	Slovenija
KADROVSK A	Hrvaška	SK	Slovaška
TO JE	Italija	FI	Finska
CY	Rep. št. Cipra*	SE	Švedska
LV	Latvija		

* Ciper kot celota je ena od 27 držav članic EU, vendar je bil pravni red Skupnosti začasno ustavljen v delu države, ki ni pod nadzorom vlade Republike Ciper. Iz praktičnih razlogov so v kategorijo „CY“ vključeni samo razgovori, opravljeni v delu države, ki ga nadzoruje vlada Republike Ciper.

Ključne ugotovitve

Finančno znanje

Malo več kot eden od dveh anketirancev v EU (52 %) ocenjuje, da je njihovo splošno poznavanje finančnih zadev približno povprečno v primerjavi z drugimi odraslimi v svoji državi. Četrtnina je odgovorila, da je njihovo finančno znanje „precej visoko“, 5 % pa, da je „zelo visoko“ v primerjavi z drugimi odraslimi; nasprotno jih 12 % opisuje svoje znanje kot „precej nizko“, 4 % pa kot „zelo nizko“.

S petimi vprašanji finančnega znanja 66 % vprašanih razume, da je naložba z višjim donosom bolj tvegana, 65 % jih pravilno odgovori na vprašanje, kako inflacija deluje, 56 % jih razume vrednost diverzifikacije naložb, 45 % pravilno odgovori na vprašanje o obrestnih obrestih; vendar le 20 % razume povezavo med obrestnimi merami in cenami obveznic.

Ocena finančnega znanja je izračunana kot število pravilnih odgovorov na pet vprašanj finančnega znanja. V povprečju ima v EU 26 % anketirancev visoko oceno glede finančnega znanja (štiri ali pet pravilnih odgovorov), 50 % jih ima srednjo oceno (dva ali tri pravilne odgovore) in 24 % nizko oceno (ne ali en pravilen odgovor). Približno štirje od desetih anketirancev na Nizozemskem (43 %), na Danskem (40 %), na Finskem (40 %) in v Estoniji (39 %) imajo visoko oceno finančnega znanja. Nasprotno pa je delež z nizko oceno najvišji na Cipru (30 %), v Romuniji (30 %), v Grčiji (29 %) in na Portugalskem (28 %).

Finančno ravnanje

Približno devet od desetih anketirancev po vsej EU se strinja, da se pred nakupom nečesa odločijo, ali si to lahko privoščijo (51 % se „v celoti strinja“ in 41 % se s to izjavo strinja).

Podoben delež anketirancev se strinja, da spremljajo in spremljajo svoje stroške (49 % se „popolnoma strinja“ in 43 % „soglasja“). Približno sedem od desetih anketirancev se strinja, da si zastavlja dolgoročne finančne cilje in si jih prizadeva doseči (21 % se „popolnoma strinja“ in 50 % „nekoliko se strinja“).

Ocena finančnega obnašanja se izračuna kot štetje števila „finančno preudarnih“ vedenj v zvezi z izbiro produktov, spremljanjem stroškov in prizadevanji za doseganje finančnih ciljev. V povprečju ima 65 % anketirancev v EU visoko oceno glede finančnega vedenja (se strinja z vsemi izjavami), 28 % jih ima srednjo oceno (strinjanje z dvema izjavama) in 8 % nizko oceno (se strinja z največ eno izjavo). Delež z visoko oceno finančnega vedenja znaša 60 % ali več v vseh državah članicah, razen na Finskem (36 %), Latviji (52 %) in Estoniji (54 %). Po drugi strani pa je v Romuniji 82 % anketirancev doseglo visoko oceno.

Skupna ocena finančne pismenosti

Skupna ocena finančne pismenosti združuje finančno znanje in finančno vedenje ter daje obema vidikoma enako težo. Izračunana vrednost se giblje med 0 in 10. V povprečju je v EU 18 % anketirancev doseglo visoko oceno glede splošne ravni finančne pismenosti (ocena 9 ali 10),

64 % jih je doseglo srednjo oceno (ocena > 5 in < 9) in 18 % nizko oceno (ocena ≤ 5). Na nacionalni ravni se delež z visoko oceno giblje med 11 % na Portugalskem in v Latviji ter 27 % na Danskem, v Sloveniji in na Švedskem ter 28 % na Nizozemskem. V vseh državah članicah ima več kot 10 % anketirancev nizko oceno glede splošne finančne pismenosti, pri čemer so bili največji deleži zabeleženi na Finskem (27 %), Latviji (24 %), Belgiji (22 %) in Španiji (22 %).

Digitalne finančne storitve

Približno tri četrtine anketirancev po vsej EU poroča, da so zadovoljni z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila; 36 % vprašanih je odgovorilo, da je „zelo udobno“ in 41 % „nekoliko udobno“. Ta številka je več kot 60 % v vseh državah članicah in je najvišja na Finskem (95 %).

Finančna odpornost in vključevanje

46 % anketirancev je v EU odgovorilo, da imajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) neživljenjsko zavarovanje, kot je zavarovanje za gospodinjstvo ali avtomobilsko zavarovanje; 31 % jih poroča, da imajo (ali v zadnjih dveh letih) življenjsko zavarovanje. Približno četrtnina anketirancev (24 %) odgovarja enako o naložbenem produktu (skladih, delnicah ali obveznicah) in 22 % o zasebnem pokojninskem ali pokojninskem produktu. Eden od petih anketirancev je odgovoril, da imajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) hipoteko ali stanovanjsko posojilo, 14 % pa je odgovorilo enako za potrošniško posojilo. Končno, 6 % odgovor, da imajo kriptovalute (ali so jih imeli v zadnjih dveh letih).

Na vprašanje, kako dolgo bodo lahko še naprej pokrili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali selili domov, v primeru izgube glavnega vira dohodka tretjina anketirancev (33 %) odgovarja šest mesecev ali več, sledilo pa bi 18 % tistih, ki trdijo, da bi bilo to najmanj tri mesece (vendar ne šest mesecev). Približno eden od šestih (16 %) anketirancev nima prihrankov v izrednih razmerah 20 % ali več na Hrvaškem (20 %), Cipru (20 %), Poljskem (20 %), Madžarskem (21 %), Portugalskem (21 %), Bolgariji (23 %), Grčiji (24 %), Finskem (25 %), Romuniji (25 %) in Latviji (26 %).

Večina anketirancev po vsej EU meni, da „niso preveč prepričani“ (32 %) ali „niso prepričani“ (22 %), da bodo imeli dovolj denarja za udobno življenje v vseh letih upokojitve. Delež občutka „zelo“ ali „nekoliko samozavesten“ se giblje od nizkih 20 % na Poljskem do visokih 62 % na Nizozemskem.

Svetovanjebanke, zavarovalnice ali finančnega svetovalca za naložbe.

Manj kot štirje od desetih anketirancev po vsej EU menijo, da so „zelo prepričani“ (6 %) ali „nekoliko prepričani“ (32 %), da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmejo od banke/zavarovalnice/finančnega svetovalca, predvsem v njihovem najboljšem interesu. Delež, ki je prepričan, da je investicijsko svetovanje predvsem v njihovem interesu, sega od približno enega od petih anketirancev na Cipru (19 %) in v Grčiji (20 %) do šestih od desetih anketirancev na Finskem (60 %).

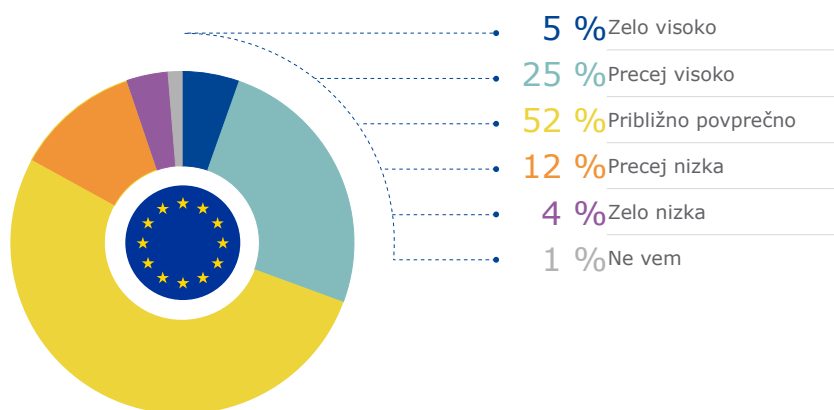
Oddelek 1. Merjenje stopnje finančne pismenosti

Prvi del tega poročila se osredotoča na merjenje stopnje finančne pismenosti v EU, ki ga je izvedla raziskava Flash Eurobarometer. Prvi del obravnava samoocenjeno raven finančnega znanja anketirancev (glede na druge odrasle v njihovi državi), v drugem pa oceno finančnega znanja, ki temelji na testu s petimi vprašanji finančnega znanja (npr. preverjanje njihovega razumevanja inflacije in obrestnih obresti). V tretjem oddelku so predstavljeni rezultati treh vprašanj, ki merijo „finančno zdrava pamet“ vedenje. V zadnjem oddelku je predstavljen povzetek ukrepa o finančnem znanju in finančnem vedenju ter primerjava splošne ravni finančne pismenosti med državami članicami EU.

1.1. Samoocenjeno finančno znanje

Nekaj več kot eden od dveh anketirancev v EU (52 %) ocenjuje, da je njihovo splošno poznavanje finančnih zadev približno povprečno v primerjavi z drugimi odraslimi v svoji državi. Četrtnina je odgovorila, da je njihovo finančno znanje „precej visoko“, 5 % pa, da je „zelo visoko“ v primerjavi z drugimi odraslimi; nasprotno jih 12 % opisuje svoje znanje kot „precej nizko“, 4 % pa kot „zelo nizko“.

V1 Kako bi ocenili svoje splošno znanje o finančnih zadevah v primerjavi z drugimi odraslimi v [COUNTRY]? (V % EU-27)

Osnova: Vsi anketiranci (n=26139)

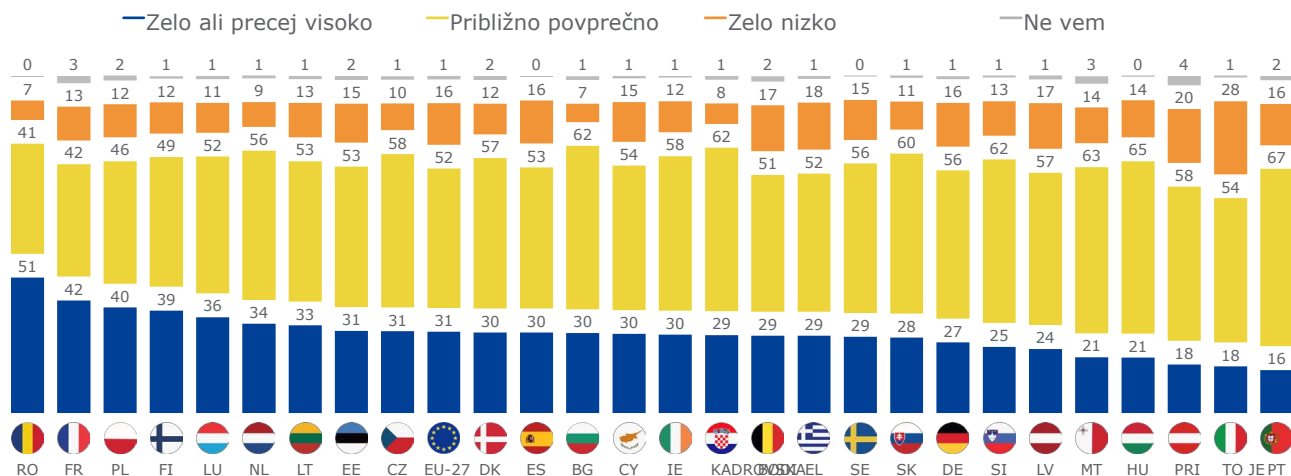
Analiza po državah članicah kaže, da 51 % anketirancev v Romuniji svoje splošno poznavanje finančnih zadev opisuje kot „zelo visoko“ ali „precej visoko“ v primerjavi z drugimi odraslimi v njihovi državi. Romuniji sledijo Francija (42 %), Poljska (40 %) in Finska (39 %), kjer približno štirje od desetih anketirancev svoje finančno znanje opisujejo kot „zelo visoko“ ali „precej visoko“ v primerjavi z drugimi odraslimi.

V državah na spodnjem delu lestvice držav je manj kot petina anketirancev svoje finančno znanje ocenila kot „zelo visoko“ ali „precej visoko“: Portugalska (16 %), Italija (18 %) in Avstrija (18 %). V

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Italiji je 28 % vprašanih odgovorilo, da je njihovo znanje o finančnih zadevah „zelo nizko“ ali „precej nizko“ v primerjavi z drugimi odraslimi v državi. V drugih državah se ta delež giblje med 7 % (v Romuniji in Belgiji) in 20 % (v Avstriji).

V1 Kako bi ocenili svoje splošno znanje o finančnih zadevah v primerjavi z drugimi odraslimi v [COUNTRY]? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci (n=26139)

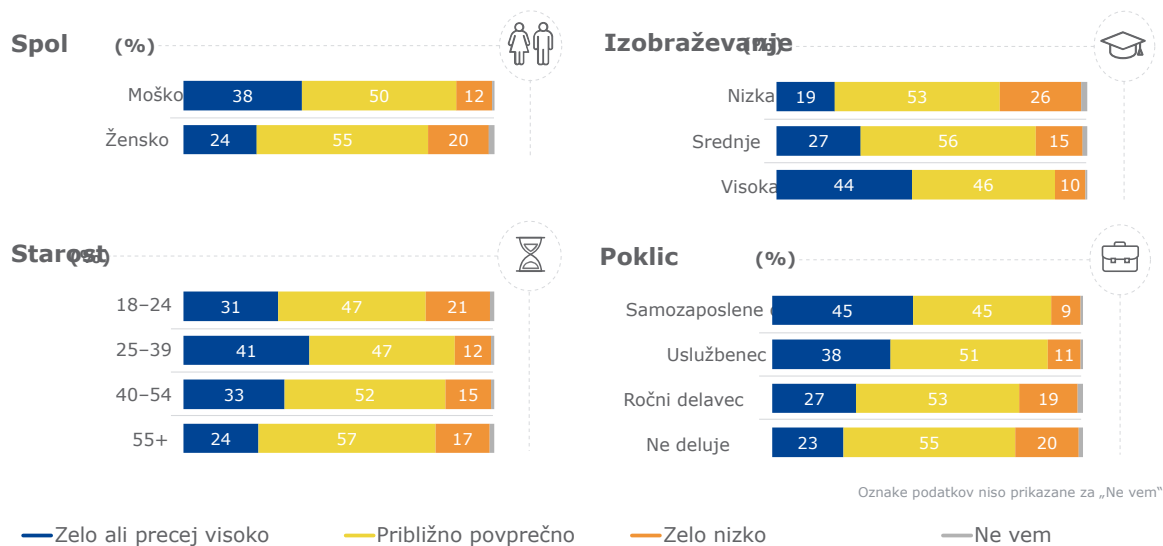
Naslednje socialno-demografske skupine bolj verjetno opisujejo svoje splošno poznavanje finančnih zadev v primerjavi z drugimi odraslimi v svoji državi kot „zelo visoko“ ali „precej visoko“: Moški (38 % v primerjavi s 24 % žensk)

Anketiranci, stari 25–39 let (41 % v primerjavi z 31 % oseb, starih od 18 do 24 let, 33 % oseb, starih od 40 do 54 let, in 24 % oseb, starih 55 let in več)

Anketiranci z visoko stopnjo izobrazbe (44 % v primerjavi s 27 % tistih s srednjo stopnjo izobrazbe in 19 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe)

Samozaposleni anketiranci (45 %), sledijo zaposleni (38 %), v primerjavi s 27 % fizičnih delavcev in 23 % tistih, ki ne delajo.

V1 Kako bi ocenili svoje splošno znanje o finančnih zadevah v primerjavi z drugimi odraslimi v [COUNTRY]? (% po socio-demografskih podatkih)

Osnova: Vsi anketiranci (n=26139)

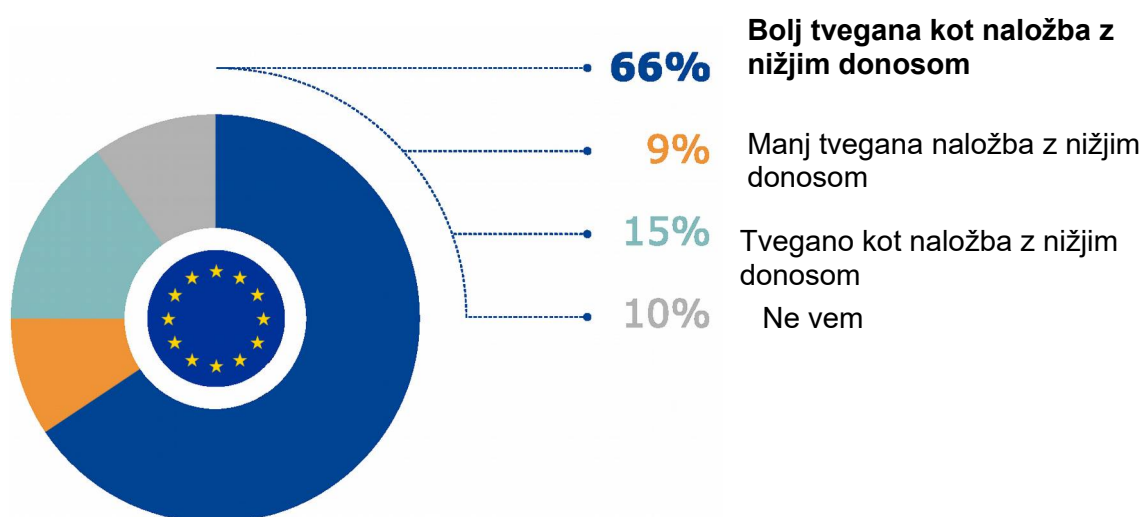
1.2. Finančno znanje

66 % vprašanih meni, da je naložba z višjim donosom bolj tvegana, 65 % jih je pravilno odgovorilo na vprašanje, kako inflacija deluje, 56 % jih razume vrednost diverzifikacije naložb, 45 % jih pravilno odgovori na vprašanje o obrestnih obrestih; vendar le 20 % razume povezavo med obrestnimi merami in cenami obveznic.

Q Odgovori na sklop petih vprašanj v zvezi s finančnim znanjem (% EU-27)

Razumevanje, da je naložba z višjim donosom bolj tvegana

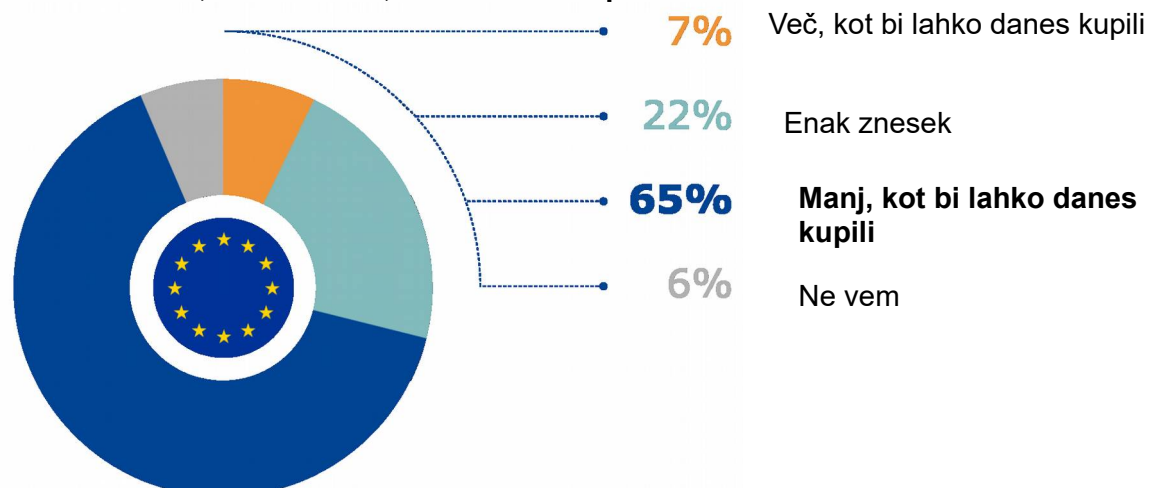
(Q5) Katero od tega je res? **Naložba z višjim donosom bo verjetno:**

Razumevanje delovanja inflacije

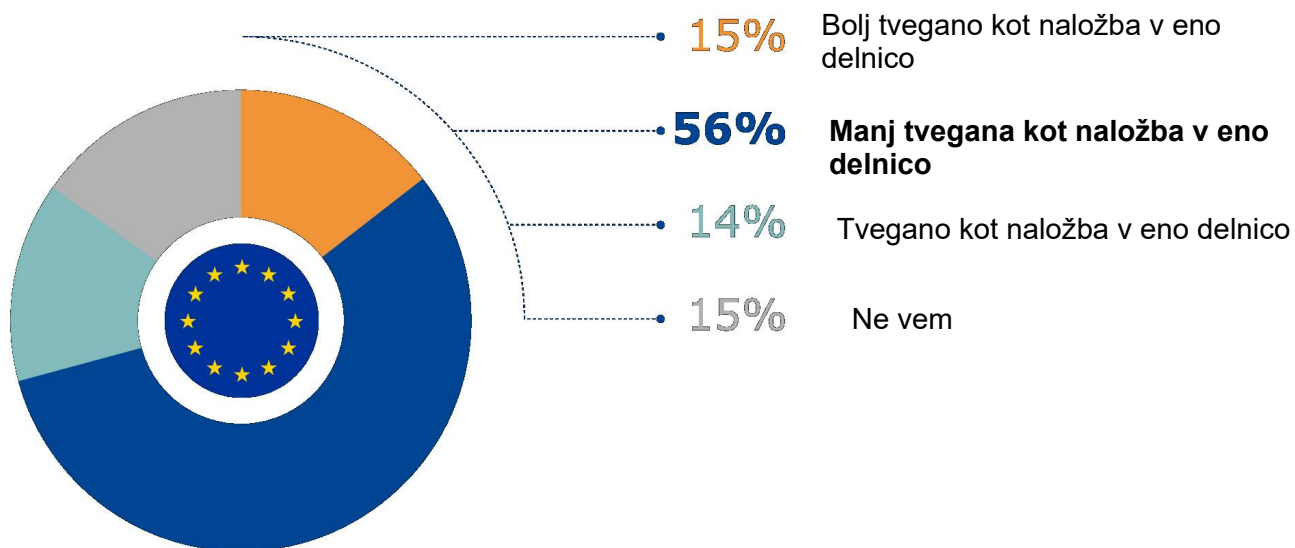
(Q3) Zdaj si predstavljajte naslednjo situacijo. V enem letu boste prejeli darilo v višini [000 EUR], v tem letu pa bo inflacija ostala na 2 %.

V enem letu, s 1 000 EUR, boste lahko kupili:

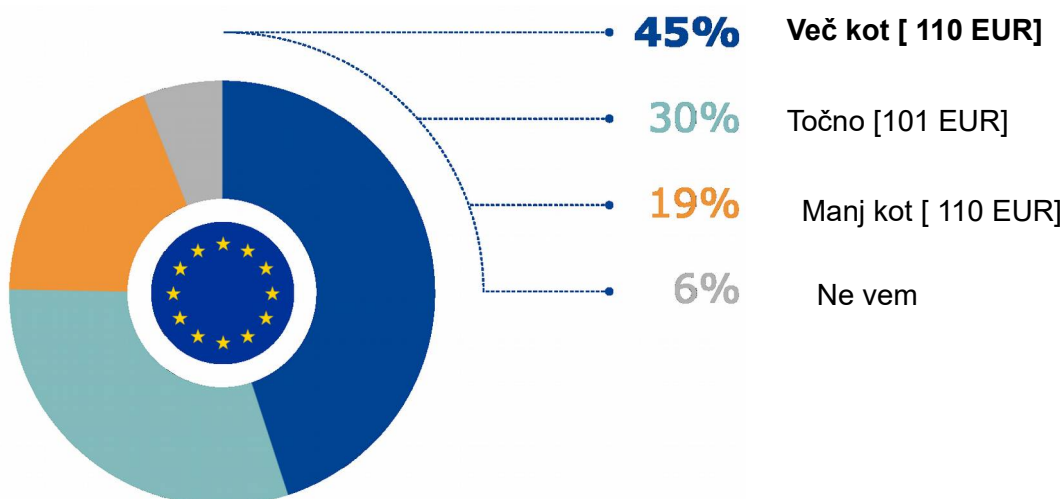
Razumevanje vrednosti razpršenosti pri naložbah

(Q6) Naložba v najrazličnejše „delnice podjetja“ je verjetno:

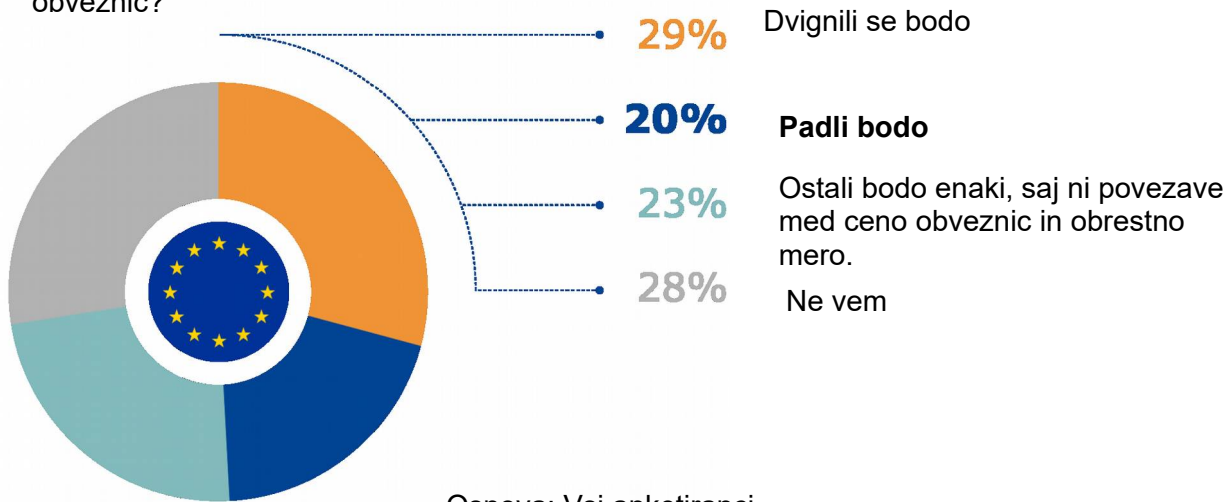
Razumevanje preprostih in sestavljenih obresti

(Q2) Predstavljajte si, da nekdo položi [100 EUR] na varčevalni račun z zjamčeno obrestno mero 2 % na leto. Na ta račun ne opravijo nobenih dodatnih plačil in ne umaknejo nobenega denarja. **Kolikšen bi bil znesek na računu ob koncu petih let po plačilu obresti?**

Razumevanje povezave med obrestnimi merami in cenami obveznic

(Q4) Če se obrestne mere zvišajo, kaj se običajno zgodi s cenami obveznic?

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Ocena finančnega znanja

Ocena finančnega znanja se izračuna kot število pravih odgovorov na pet vprašanj finančnega znanja (od drugega do šestega četrtletja). Giblje se med 0 in 5. Za poročanje se oblikujejo tri kategorije: (1) visoka ocena (štiri ali pet pravih odgovorov), (2) srednja ocena (dva ali trije pravilni odgovori) in (3) nizka ocena (ne ali en pravih odgovor).

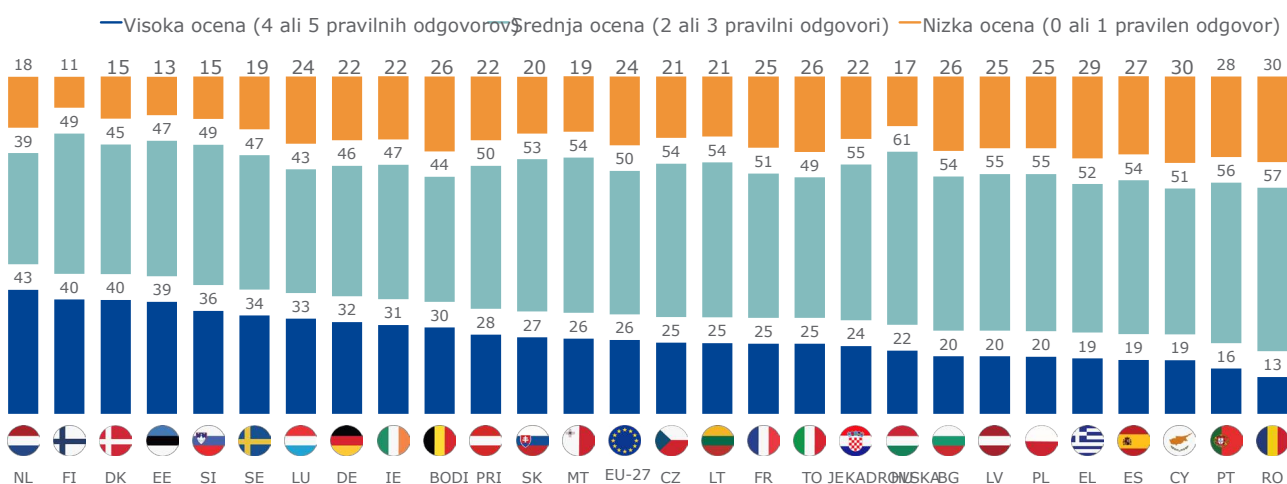
V povprečju je v EU 26 % anketirancev doseglo visoko oceno na področju finančnega znanja, 50 % jih je doseglo srednjo oceno, 24 % pa je doseglo nizko oceno.

Analiza po državah članicah kaže, da približno štirje od desetih anketirancev na Nizozemskem (43 %), na Danskem (40 %), na Finskem (40 %) in v Estoniji (39 %) pravilno odgovorijo na štiri ali pet vprašanj v zvezi z znanjem. Čeprav je zelo verjetno, da bodo anketiranci v Romuniji svoje splošno znanje o finančnih zadevah ocenili kot visoko v primerjavi z drugimi odraslimi v svoji državi, so dejansko med najmanj uspešnimi pri finančnem znanju (13 %).

Delež z nizko oceno finančnega znanja (en ali ni pravih odgovor) sega od 11 % na Finskem, 13 % v Estoniji in 15 % na Danskem in v Sloveniji do 28 % na Portugalskem, 29 % v Grčiji ter 30 % na Cipru in v Romuniji.

F1 Ocena finančnega znanja

Število pravih odgovorov na pet vprašanj finančnega znanja (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)
(% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Naslednje socialno-demografske skupine imajo bolj verjetno visoko oceno pri vprašanih finančnega znanja (štiri ali pet pravih odgovorov):

Moški (34 % v primerjavi z 19 % žensk)

Anketiranci, starejši od 39 let (27 % oseb, starih od 40 do 54 let, in 29 % oseb, starih 55 let in več, v primerjavi z 22 % oseb, starih od 25 do 39 let, in 18 % tistih, starih od 18 do 24 let)

H anketiranci z visoko stopnjo izobrazbe (36 %), sledijo jim tisti s srednjo ravno (23 %) v primerjavi s tistimi z nizko stopnjo izobrazbe (17 %).

(29 %) in samozaposlenih anketirancev (27 %), ki jim sledijo anketiranci, ki niso zaposleni (25 %), v primerjavi s fizičnimi delavci (17 %).

Nasprotno pa imajo naslednje socialno-demografske skupine bolj verjetno nizko oceno pri vprašanih finančnega znanja (ne ali en pravih odgovorov):

Ženske (31 % v primerjavi s 17 % moških)

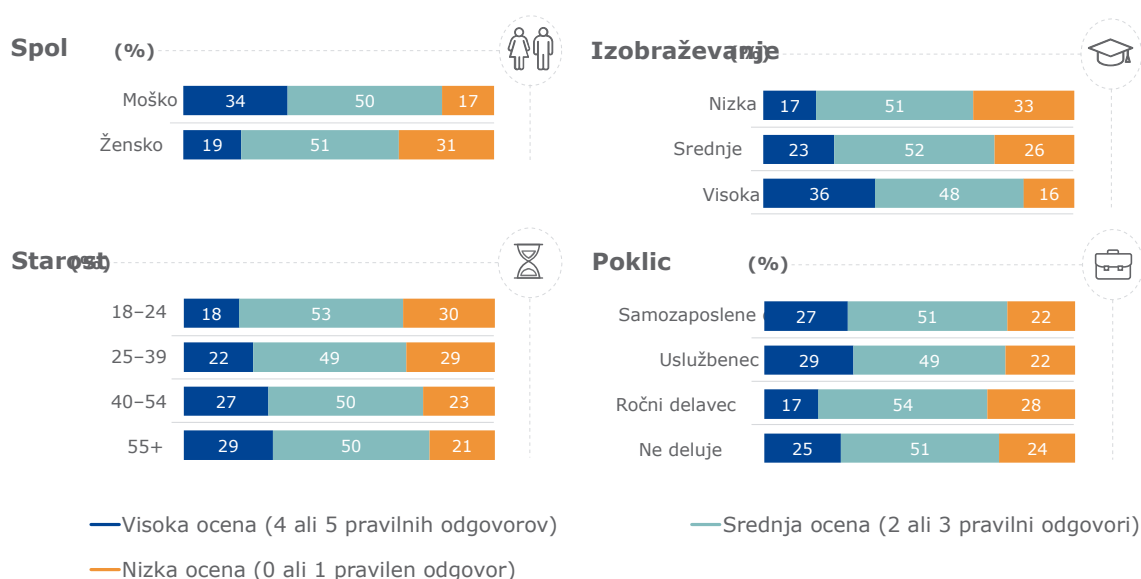
Anketiranci, mlajši od 40 let (30 % oseb, starih od 18 do 24 let, in 29 % oseb, starih od 25 do 39 let, v primerjavi s 23 % oseb, starih od 40 do 54 let, in 21 % oseb, starih 55 let in več)

H anketiranci z nizko stopnjo izobrazbe (33 %), sledijo jim anketiranci s srednjo stopnjo izobrazbe (26 %), v primerjavi s 16 % z visoko stopnjo izobrazbe.

(28 % fizičnih delavcev v primerjavi s 24 % anketirancev, ki niso zaposleni, in 22 % samozaposlenih in zaposlenih).

F1 Ocena finančnega znanja

Število pravih odgovorov na pet vprašanj finančnega znanja (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)
(% po socio-demografskih podatkih)

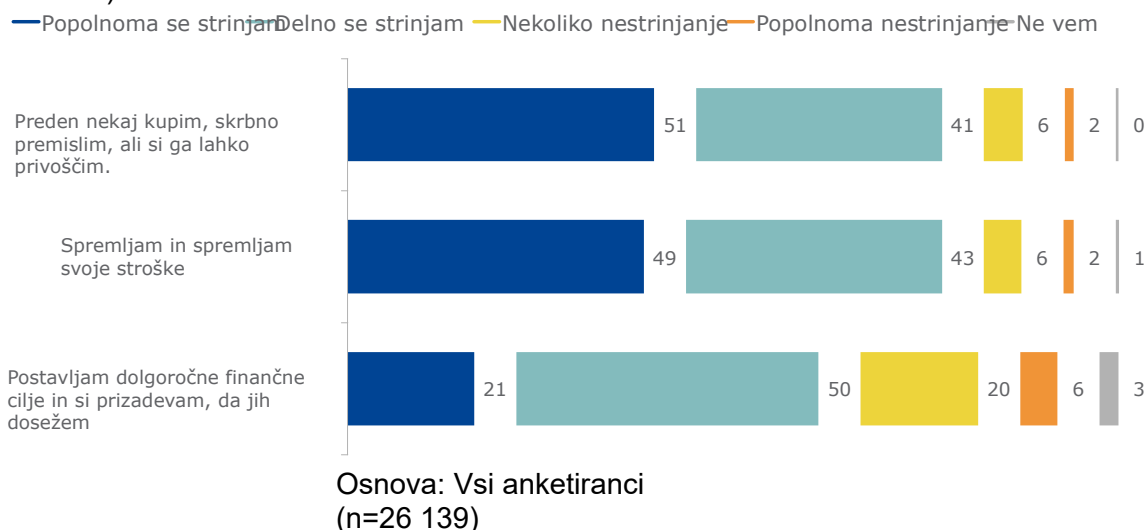
Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

1.3. Finančno vedenje

Približno devet od desetih anketirancev po vsej EU se strinja, da se pred nakupom nečesa odločijo, ali si to lahko privoščijo (51 % se „popolnoma strinja“ in 41 % se s to izjavo strinja). Podoben delež anketirancev se strinja, da spremljajo in spremljajo svoje stroške (49 % se „popolnoma strinja“ in 43 % „soglasja“).

Manjši delež anketirancev po vsej EU se strinja, da si zastavlja dolgoročne finančne cilje in si jih prizadeva doseči (71 % v primerjavi z 92 % za zgoraj navedene izjave). Poleg tega se za to trditev manj kot polovica vprašanih „popolnoma strinja“ (21 %). Približno četrtina vprašanih se ne strinja, da si zastavlja dolgoročne finančne cilje in si jih prizadeva doseči (20 % „nekaj se ne strinja“ in 6 % „popolnoma se ne strinja“).

V7 V7 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate? (V % EU-27)

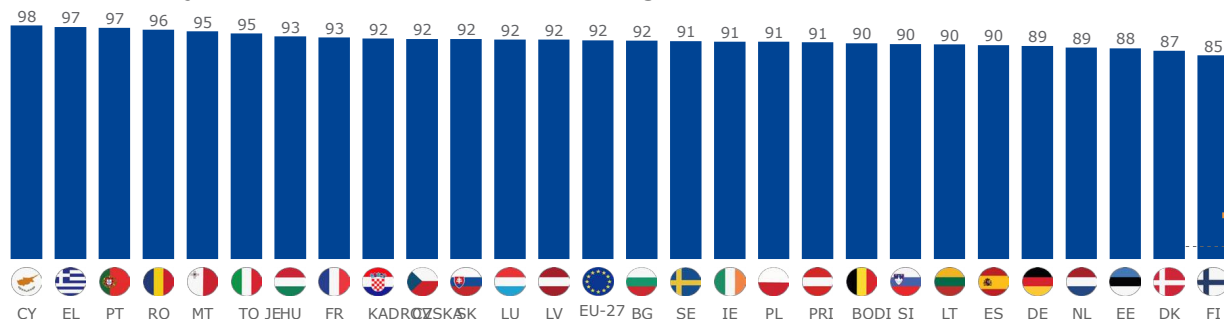
Analiza celotne ravni soglasja po državah članicah (vsota tistih, ki se „popolnoma strinjajo“ in „nekoliko soglašajo“) kaže, da se med 85 % in 98 % anketirancev v vseh državah članicah strinja, da se pred nakupom nečesa skrbno preučijo, ali si to lahko privoščijo. Podobno se med 84 % in 95 % anketirancev v vseh državah članicah (razen Finske – glej spodaj) strinja, da spremljajo in spremljajo svoje stroške.

V zvezi z izjavo „Zastavljam dolgoročne finančne cilje in si jih prizadevam doseči“ so med državami članicami dosežene bolj različne ravni soglasja, in sicer od 59 % v Latviji do 86 % v Romuniji. V več kot polovici držav je ta številka še vedno nad 70-odstotno oceno.

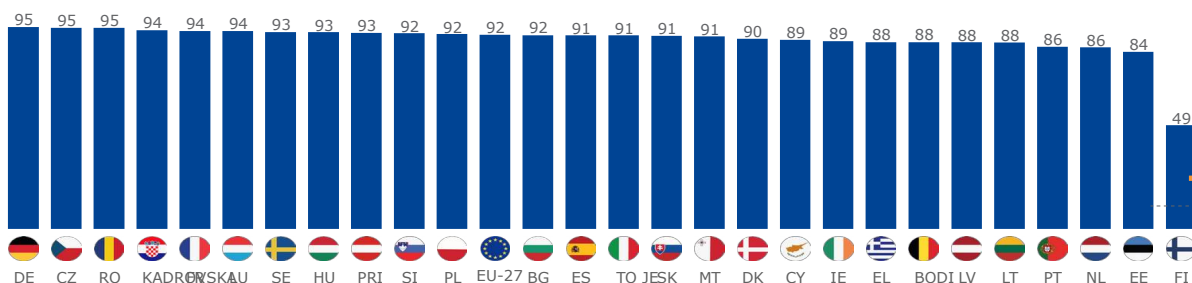
Opomba: Na Finskem se 49 % vprašanih strinja, da „sledijo in spremljajo svoje stroške“ (v primerjavi s 84 % do 95 % v drugih državah). Pri preverjanju prevodov po terenskem delu je bilo ugotovljeno, da čeprav je prevod, uporabljen na Finskem, pravilen, je semantični razpon angleške različice večji od enakovrednega v finščini. Zaradi tega so anketiranci to izjavo morda razumeli kot „vodenje evidence svojih stroškov“.

V7 V7 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate?
(V % skupaj „Strinjam se“ po državah)

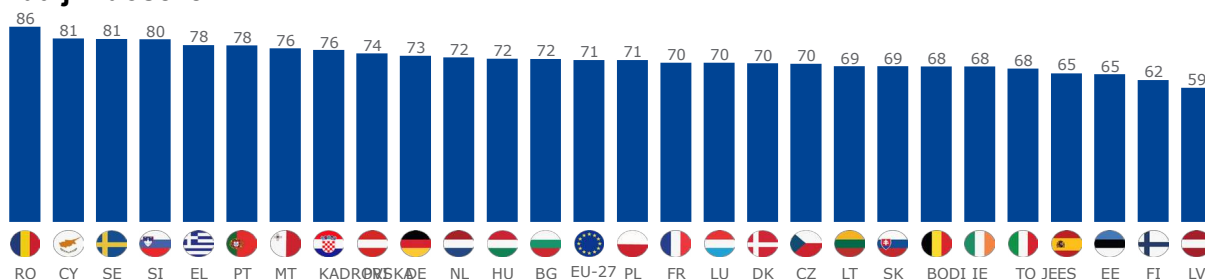
Preden nekaj kupim, skrbno premislim, ali si ga lahko privoščim.

Spremljam in spremljam svoje stroške

Postavljam dolgoročne finančne cilje in si prizadevam, da jih dosežem

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Ocena finančnega vedenja

Ocena finančnega vedenja se izračuna kot štetje števila „finančno preudarnih“ vedenj v zvezi z izbiro produktov, spremljanjem stroškov in prizadevanji za doseganje finančnih ciljev.

Za vsako od treh izjav anketiranci prejmejo oceno po ena, če se „močno strinjajo“ ali „nekoliko se strinjajo“; anketiranci, ki se ne strinjajo ali trdijo, da ne vedo, prejmejo oceno 0. Ocena finančnega obnašanja se izračuna kot vsota točk za vsako od treh posameznih postavk. Giblje se med 0 in 3. Za poročanje se oblikujejo tri kategorije: (1) visoka ocena (se strinja z vsemi izjavami), (2) srednja ocena (se strinja z dvema izjavama) in (3) nizka ocena (se strinja z največ eno izjavo).

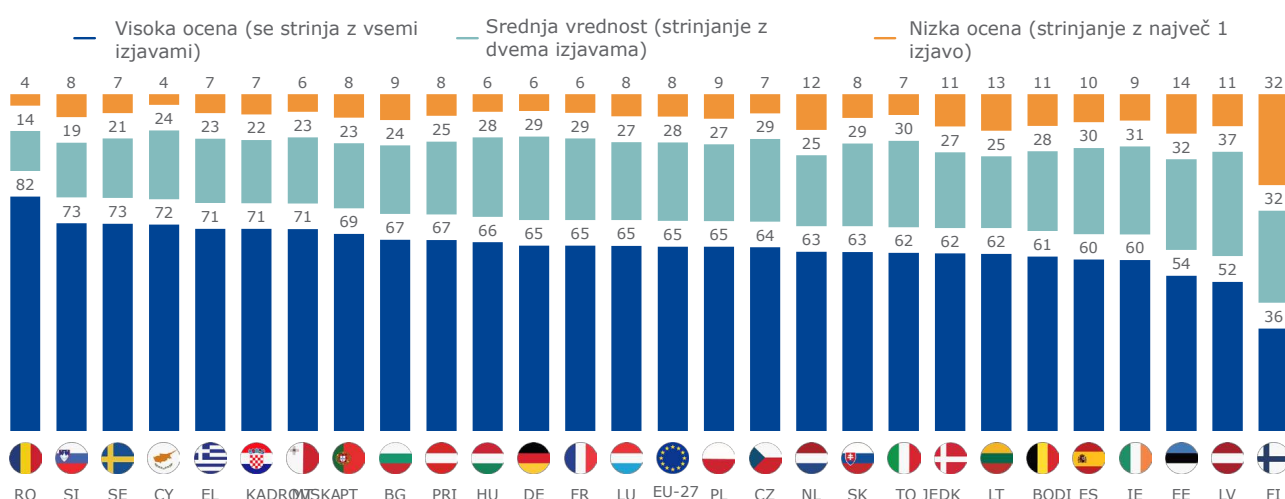
V povprečju ima 65 % anketirancev v EU visoko oceno glede finančnega vedenja, 28 % jih ima srednjo oceno in 8 % nizko oceno.

Delež z visoko oceno finančnega vedenja znaša 60 % ali več v vseh državah članicah, razen na Finskem (glej spodaj), Latviji (52 %) in Estoniji (54 %). Po drugi strani pa je v Romuniji 82 % anketirancev doseglo visoko oceno.

Delež s slabim rezultatom pri finančnem vedenju v večini držav članic ostaja pod 10 %; nekoliko višji deleži so opaženi na Nizozemskem (12 %), Litvi (13 %) in Estoniji (14 %). Finska izstopa z 32 % anketirancev z nizko oceno finančnega vedenja. Finska ima največji delež anketirancev, razvrščenih kot „ne finančno zdrava pamet“. Kot je navedeno zgoraj, se v tej državi le 49 % anketirancev strinja, da „spremljajo in spremljajo svoje stroške“ (v primerjavi s 84 % do 95 % v drugih državah). Vendar je Finska tudi po tem, ko je to vedenje črtala iz skupnega rezultata, še vedno na spodnjem koncu lestvice držav, saj je država prav tako nizka pri drugih dveh vedenjih, vključenih v oceno.

F2 Ocena finančnega obnašanja

Število „finančno preudarnih“ vedenj v zvezi z izbiro produktov, spremljanjem stroškov in prizadevanji za doseganje finančnih ciljev (vprašanje 7)
(% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Delež z visoko oceno finančnega vedenja je višji med naslednjimi socialno-demografskimi skupinami:

Anketiranci, stari 25 let in več (65 % oseb, starih od 25 do 39 let ali starejših od 55 let, in 67 % oseb, starih od 40 do 54 let, v primerjavi s 57 % tistih, starih od 18 do 24 let)

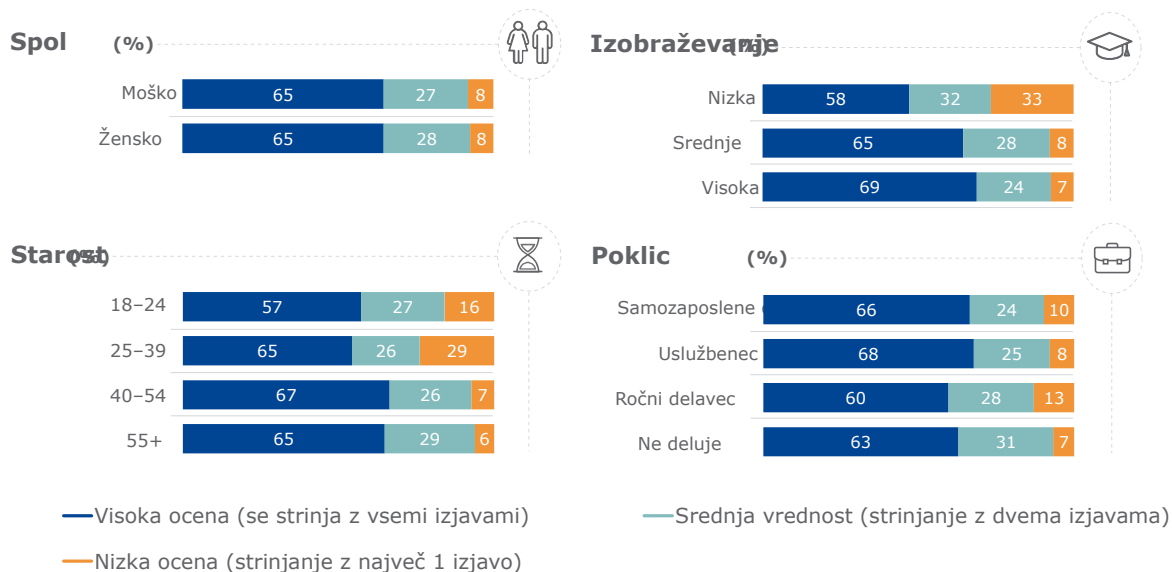
H anketiranci z visoko stopnjo izobrazbe (69 %), sledijo jim tisti s srednjo stopnjo izobrazbe (65 %), v primerjavi z 58 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe.

Samozaposleni anketiranci (66 %) in zaposleni (68 %), v primerjavi s 60 % fizičnih delavcev in 63 % tistih, ki ne delajo.

Delež anketirancev, starih od 18 do 24 let (16 %), fizičnih delavcev (13 %), samozaposlenih (10 %) in anketirancev z nizko stopnjo izobrazbe (10 %).

F2 Ocena finančnega obnašanja

Število „finančno preudarnih“ vedenj v zvezi z izbiro produktov, spremljanjem stroškov in prizadevanji za doseganje finančnih ciljev (vprašanje 7)
(% po socio-demografskih podatkih)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

1.4. Skupna ocena finančne pismenosti

Splošna finančna pismenost obravnava dva vidika:

Ocena finančnega znanja (v razponu od 0 do 5)

Ocena finančnega vedenja (v razponu od 0 do 3).

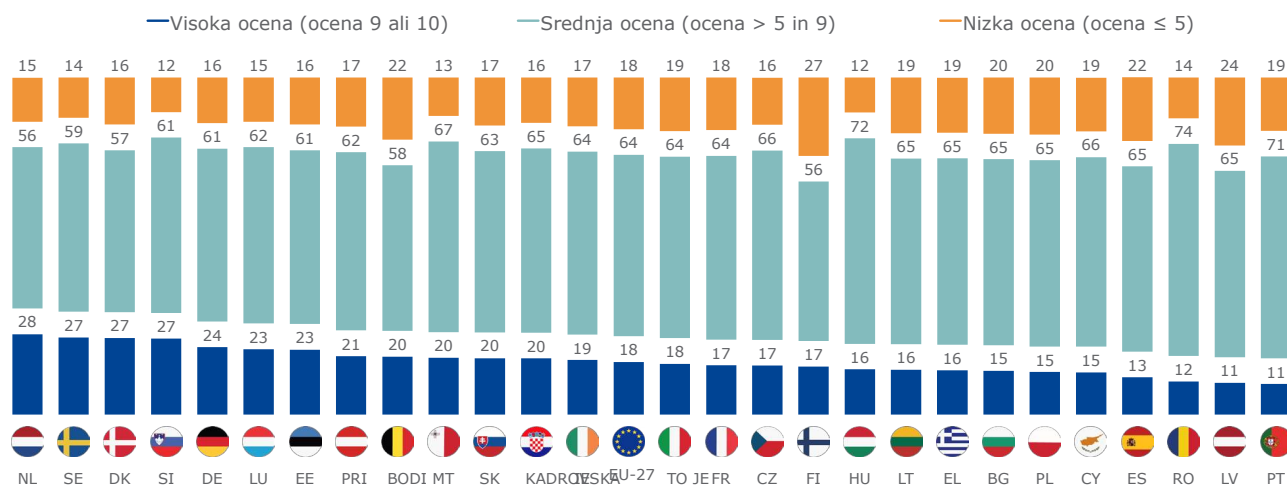
Finančno znanje in finančno vedenje imata enako težo v skupni oceni finančne pismenosti. Za dosego tega enakega ponderiranja je bila ocena finančnega obnašanja ponovno ovrednotena, tako da je bila vrednost največ pet. Skupna ocena finančne pismenosti se dobi kot vsota dveh (prevrednotenih) točk in znaša od 0 do 10. Za poročanje se oblikujejo tri kategorije: (1) visoka ocena (ocena 9 ali 10), (2) srednja ocena (ocena > 5 in < 9) in (3) nizka ocena (ocena ≤ 5).

V povprečju je v EU 18 % anketirancev doseglo visoko oceno glede splošne ravni finančne pismenosti, 64 % jih je doseglo srednjo oceno, 18 % pa je doseglo nizko oceno.

Na nacionalni ravni se delež z visoko oceno splošne finančne pismenosti giblje med 11 % na Portugalskem in v Latviji do 27 % na Danskem, v Sloveniji in na Švedskem ter 28 % na Nizozemskem. V vseh državah članicah ima več kot 10 % anketirancev nizko oceno glede splošne finančne pismenosti, pri čemer so bili največji deleži zabeleženi na Finskem (27 %), Latviji (24 %), Belgiji (22 %) in Španiji (22 %).

F3 Skupna ocena finančne pismenosti

Vsota ocene finančnega znanja in ocene finančnega vedenja (z enako težo za vsako oceno) (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Če pogledamo rezultate na socialno-demografski ravni in v skladu z drugimi ugotovitvami iz tega oddelka, je delež z visoko oceno splošne finančne pismenosti večji med:

Moški (24 % v primerjavi s 13 % žensk)

Anketiranci, starejši od 39 let (20 % v primerjavi s 13 % oseb, starih od 18 do 24 let, in 16 % tistih, starih od 25 do 39 let)

Anketiranci z visoko stopnjo izobrazbe (26 % v primerjavi s 16 % tistih s srednjo ravno in 12 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe)

Zaposlenih (21 %) in samozaposlenih (20 %), sledijo pa jim anketiranci, ki niso zaposleni (27 %), v primerjavi s fizičnimi delavci (12 %).

Nasprotno pa socialno-demografske skupine z nizko oceno splošne finančne pismenosti vključujejo:

Ženske (21 % v primerjavi s 14 % moških)

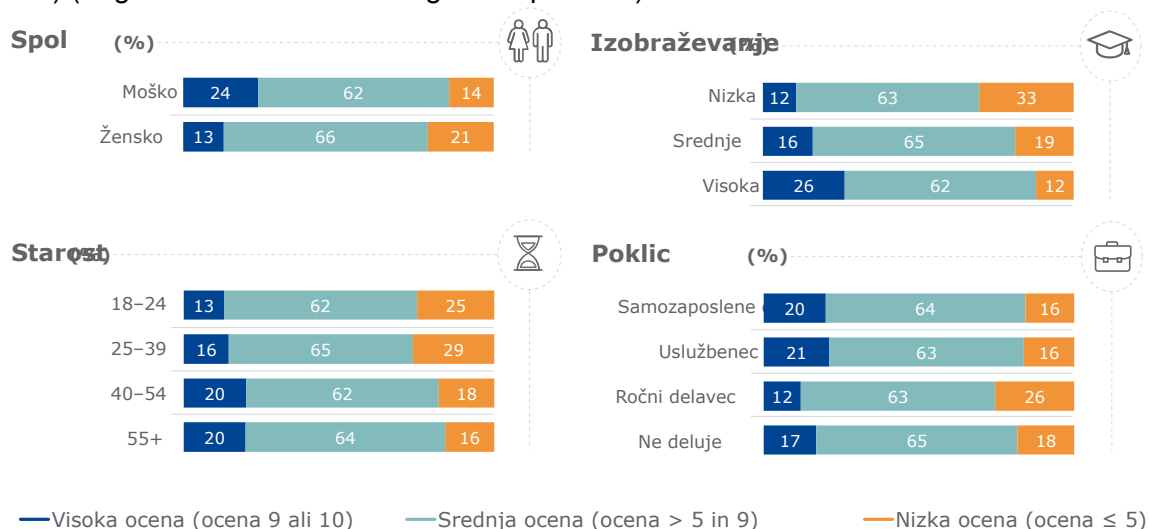
Anketiranci, stari od 18 do 24 let (25 % oseb, starih od 18 do 24 let, v primerjavi z 20 % tistih, starih od 25 do 39 let, 18 % oseb, starih od 40 do 54 let, in 16 % tistih, starih 55 let in več)

H anketiranci z nizko stopnjo izobrazbe (29 %), sledijo jim anketiranci s srednjo stopnjo izobrazbe (19 %), v primerjavi z 12 % z visoko stopnjo izobrazbe.

(26 % fizičnih delavcev v primerjavi z 18 % anketirancev, ki niso zaposleni, in 16 % samozaposlenih in zaposlenih).

F3 Skupna ocena finančne pismenosti

Vsota ocene finančnega znanja in ocene finančnega vedenja (z enako težo za vsako oceno) (% glede na socialno-demografske podatke)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

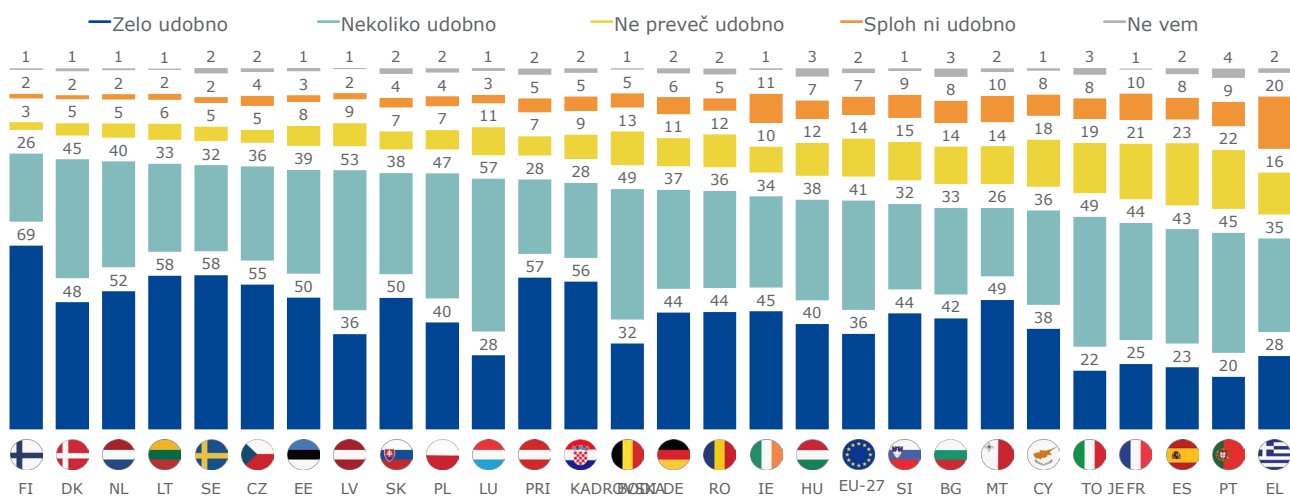

Oddelek 2. Digitalna finančna pismenost

Velika večina anketirancev po vsej EU (77 %) poroča, da so zadovoljni z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila; 36 % vprašanih je odgovorilo, da je „zelo udobno“ in 41 % „nekoliko udobno“. V nasprotju s tem 14 % anketirancev odgovarja, da se z uporabo digitalnih finančnih storitev „ni preveč udobno“, 7 % pa jih je odgovorilo, da se jim zdi, da „niso udobne“.

V vseh državah članicah je več kot 60 % anketirancev navedlo, da so „nekaj“ ali „zelo zadovoljni“ z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila (s 63 % v Grčiji do 95 % na Finskem). Delež, ki odgovarja, da se počutijo „zelo udobno“, se giblje od 20 % na Portugalskem do 69 % na Finskem.

V11 Kako udobno ste z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Pri naslednjih socialno-demografskih skupinah je bolj verjetno, da se bodo z uporabo digitalnih finančnih storitev „zelo“ počutile „zelo“ udobno:

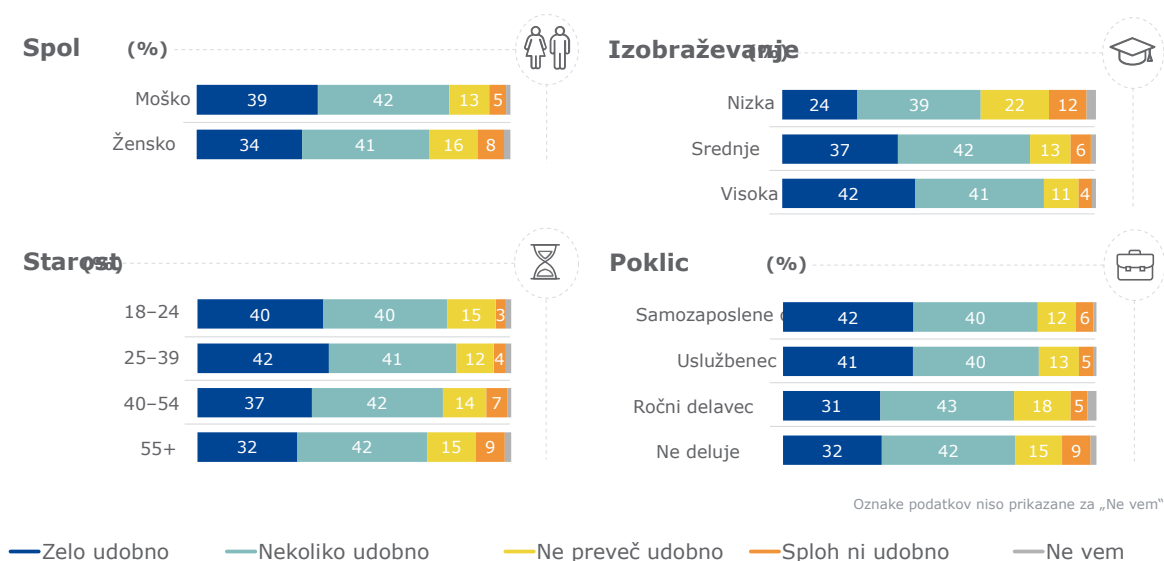
Moški (81 % v primerjavi s 74 % žensk)²

Anketiranci, mlajši od 55 let (80 % oseb, starih od 18 do 24 let, 83 % oseb, starih od 25 do 39 let, in 78 % oseb, starih od 40 do 54 let, v primerjavi s 73 % tistih, starih 55 let in več)

Ljudje s srednjo (79 %) ali visoko stopnjo izobrazbe (83 %) v primerjavi s 63 % oseb z nizko stopnjo izobrazbe

Samozaposleni anketiranci (83 %), sledijo zaposleni (81 %), v primerjavi s 74 % fizičnih delavcev in tistih, ki ne delajo.

V11 Kako udobno ste z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila? (% po socio-demografskih podatkih)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

² Zaradi zaokroževanja se odstotki, prikazani v grafikonih, ne seštevajo vedno do vsote, navedene v besedilu.

Oddelek 3. Finančna odpornost in vključevanje

V tem oddelku poročila so obravnavani trije vidiki finančne vključenosti v EU:

Lastništvo različnih finančnih produktov, kot so življenjsko zavarovanje, zasebni pokojninski ali pokojninski produkti in naložbeni produkti (oddelek 3.1)

Kako dolgo bi lahko državljani EU še naprej krili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali selili domov, če bi izgubili glavni vir dohodka (oddelek 3.2)

Zaupanje v njihove pokojninske načrte in udobno življenje ob upokojitvi (oddelek 3.3).

3.1. Lastništvo finančnih produktov

Anketiranci so bili vprašani, katere finančne produkte trenutno imajo (ali so jih imeli v zadnjih dveh letih), in jim je bil predstavljen seznam sedmih finančnih produktov, iz katerih so lahko izbrali več postavk.

Po vsej EU 46 % anketirancev odgovarja, da so imeli (ali so v zadnjih dveh letih imeli) neživljenjsko zavarovanje, kot je zavarovanje za gospodinjstvo ali avtomobilsko zavarovanje; 31 % jih poroča, da imajo (ali v zadnjih dveh letih) življenjsko zavarovanje. Približno četrtina anketirancev (24 %) odgovarja enako o naložbenem produktu (skladih, delnicah ali obveznicah) in 22 % o zasebnem pokojninskem ali pokojninskem produktu. Eden od petih anketirancev je odgovoril, da imajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) hipoteko ali stanovanjsko posojilo, 14 % pa je odgovorilo enako za potrošniško posojilo. Končno, 6 % odgovor, da imajo kriptovalute (ali so jih imeli v zadnjih dveh letih).

V9 Katere od naslednjih finančnih produktov imate ali ste jih imeli v zadnjih dveh letih?
[DOVOLJENIH JE VEČ ODGOVOROV] (% EU-27)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Delež življenjskega zavarovanja (ali v zadnjih dveh letih) znaša od 16 % v Grčiji do 58 % na Poljskem. Med 30 % anketirancev v Grčiji in na Hrvaškem ter 67 % na Danskem poroča, da imajo (ali v zadnjih dveh letih) neživljenjsko zavarovanje (npr. gospodinjstvo, avtomobilsko zavarovanje). Med finančnimi produkti, navedenimi v raziskavi, je neživljenjsko zavarovanje najpogosteje v lasti anketirancev v večini držav članic.

V Luksemburgu in na Nizozemskem 42 % anketirancev poroča, da imajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) hipoteko ali stanovanjsko posojilo; v Bolgariji, Latviji in na Hrvaškem je ta delež približno 10 %. Druga potrošniška posojila so najpogosteje izbrana v Bolgariji (31 %), sledijo ji Finska (28 %), medtem ko ima le 1 od 20 anketirancev (ali v zadnjih dveh letih) potrošniško posojilo na Malti (5 %) in na Nizozemskem (6 %).

Približno eden od dveh anketirancev na Danskem (52 %) poroča, da ima (ali v zadnjih dveh letih) zasebni pokojninski ali pokojninski produkt. V Luksemburgu, na Irskem in Češkem približno štirje od desetih anketirancev omenjajo zasebno pokojnino po pokojninskem načrtu, vendar se ta delež na Hrvaškem in v Grčiji zmanjša na 8 %. Delež naložbenega produkta (ali v zadnjih dveh letih) naložbenega produkta (skladov, delnic ali obveznic) se giblje od nizkih 9 % v Bolgariji in Latviji do visokih 46 % na Švedskem.

Delež poročanja lastnim kriptovalutam (ali so jih imeli v zadnjih dveh letih) se giblje med 4 % v Franciji, Italiji in Španiji do 17 % v Sloveniji.

Na ravni EU je 21 % anketirancev odgovorilo, da nimajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) nobenega od sedmih finančnih produktov, navedenih v raziskavi. Na nacionalni ravni je ta številka najvišja v Grčiji (32 %), Italiji (30 %) in na Cipru (29 %), najnižja pa na Danskem (9 %), Luksemburgu (11 %) in na Nizozemskem (13 %).

V9 Katere od naslednjih finančnih produktov imate ali ste jih imeli v zadnjih dveh letih? [Več
PODATKOV ODLOČENO] (% po državah)

	Zasebni pokojninski ali pokojninski produkt	Življenjsko zavarovanj e	Neživljenjsk o zavarovanje (npr. zavarovanje gospodinjst ev, avtomobilsk o zavarovanje)	Hipoteko ali stanovanjs ko posojilo	Drugo potrošniško posojilo	Naložbeni produkt (skladi, delnice ali obveznice)	Kripto-vrednostni papirji (vključno s kriptovalutami)	Nobe na od teh	Ne vedo ali raje ne odgovarj ajo
EU-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BODI	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
KADR OVSK A	8	26	30	11	24	15	16	28	2
TO JE	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
PRI	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2
SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3
SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Osnova: Vsi anketiranci (n=26 139)

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Socialno-demografski vidiki

Pri moških je bolj verjetno, da bodo prijavili (ali so v zadnjih dveh letih imeli) naložbeni produkt (30 % v primerjavi z 18 %), zasebni pokojninski ali pokojninski produkt (25 % v primerjavi z 19 %) ali življenjsko zavarovanje (34 % v primerjavi z 29 %). Moški so tudi bolj verjetno, da imajo v lasti (ali, v zadnjih dveh letih, so v lasti) kriptovalute (10 % v primerjavi s 3 % žensk).

Kot je bilo pričakovano, je najmlajša starostna skupina manj verjetno, da bo lastnik (ali, v zadnjih dveh letih, so lastniki) večino finančnih produktov ali storitev, navedenih v raziskavi, izjema pa je kriptovalute. Osebe, stare od 40 do 54 let, so na splošno najverjetneje omenile različne finančne produkte in storitve. Na primer, 29 % oseb, starih od 40 do 54 let, poroča, da imajo (ali so v zadnjih dveh letih imeli) hipoteko ali stanovanjsko posojilo, v primerjavi s 25 % tistih, starih od 25 do 39 let, 14 % tistih, starih 55 let in več, ter 10 % tistih, starih od 18 do 24 let.

(Preteklo) lastništvo različnih finančnih produktov ali storitev je večje tudi med bolj izobraženimi anketiranci. 61 % anketirancev z visoko stopnjo izobrazbe ima na primer življenjsko zavarovanje (ali je v zadnjih dveh letih imelo) življenjsko zavarovanje v primerjavi z 20 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe. Podobno ima 34 % anketirancev z visoko stopnjo izobrazbe (ali v zadnjih dveh letih) naložbeni produkt, kot so skladi, delnice ali obveznice, v primerjavi s 16 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe.

Nazadnje, anketiranci, ki niso zaposleni, in fizični delavci imajo manj verjetno (ali so v zadnjih dveh letih imeli v lasti) večino finančnih produktov ali storitev, navedenih v raziskavi, kot samozaposleni anketiranci in zaposleni. Na primer, 20 % anketirancev, ki niso zaposleni, in 22 % fizičnih delavcev ima (ali v zadnjih dveh letih) naložbeni produkt, kot so skladi, delnice ali obveznice, v primerjavi z 28 % zaposlenih in 29 % samozaposlenih anketirancev.

V9 Katere od naslednjih finančnih produktov imate ali ste jih imeli v zadnjih dveh letih? [V % po socio-demografskih številkah)

	Zasebni pokojninski ali pokojninski produkt	Življenjsko zavarovanje	Neživiljenjsko zavarovanje (npr. zavarovanje gospodinje v, avtomobilsko zavarovanje)	Hipoteko ali stanovanjsko posojilo	Drugo potrošniško posojilo	Naložbeni produkt (skladi, delnice ali obveznice)	Kripto-vrednostni papirji (vključno s kriptovalutami)	Nobena od teh	Ne vedo ali raje ne odgovarjajo
EU-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
Spol									
Moško	25	34	47	22	14	30	10	17	3
Žensko	19	29	45	18	14	18	3	24	4
Starost									
18–24	7	24	29	10	10	20	9	31	7
25–39	20	34	42	25	15	25	14	19	3
40–54	26	36	49	29	16	24	7	18	3
55+	24	29	50	14	13	25	2	21	3
Izobraževanje									
Nizka	17	20	34	15	11	16	3	30	5
Srednje	20	31	47	18	15	20	6	21	3
Visoka	28	38	53	27	15	34	9	14	3
Poklic									
Samozaposlene osebe	27	39	48	24	15	29	13	13	3
Uslužbenec	28	39	52	30	17	28	9	13	2
Ročni delavec	18	24	41	22	17	22	7	22	4
Ne deluje	17	25	42	11	12	20	3	28	4

Osnova: Vsi anketiranci (n=26 139)

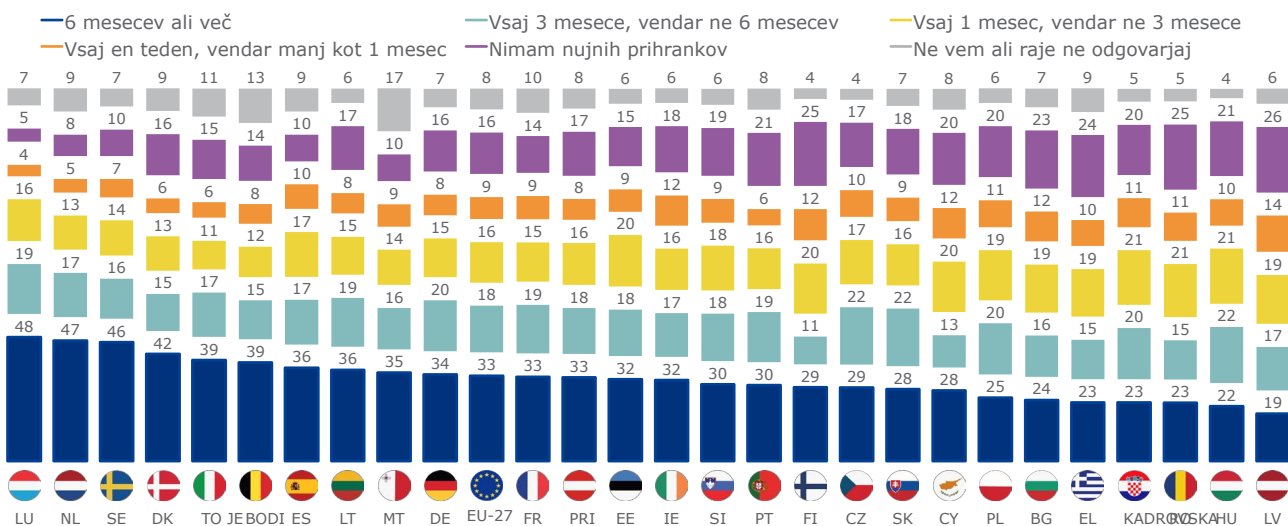

3.2. Konec srečanja

Na vprašanje, kako dolgo bodo lahko še naprej pokrili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali selili domov, če bi izgubili glavni vir dohodka, bi tretjina anketirancev (33 %) odgovorila, da bi bilo to šest mesecev ali več, sledilo pa bi jim 18 %, ki bi rekli, da bo to vsaj tri mesece (vendar ne šest mesecev). Malo manj kot eden od šestih anketirancev (16 %) bi lahko svoje življenjske stroške kril vsaj en mesec (vendar ne tri mesece) in 9 % vsaj en teden (vendar manj kot en mesec). 16 % vprašanih je odgovorilo, da nimajo prihrankov v izrednih razmerah.

Analiza na ravni držav kaže, da skoraj polovica anketirancev na Švedskem (46 %), Nizozemskem (47 %) in Luksemburgu (48 %) odgovarja, da bi v primeru izgube glavnega vira dohodka lahko krili šest mesecev ali več življenjskih stroškov, ne da bi si izposodili denar ali selili. V državah na desni strani grafikona polovica anketirancev daje enak odgovor: 19 % v Latviji, 22 % na Madžarskem, 23 % v Romuniji, na Hrvaškem in v Grčiji. V slednjih je vsaj eden od petih anketirancev odgovoril, da nimajo prihrankov v izrednih razmerah, na primer 26 % v Latviji, 25 % v Romuniji in 24 % v Grčiji; vendar je ta številka visoka tudi na Finskem (25 %).

V8 Če ste danes izgubili glavni vir dohodka, kako dolgo bi lahko še naprej krili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali preselili hišo? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Naslednje socialno-demografske skupine bodo bolj verjetno odgovorile, da bi lahko, če bi izgubile glavni vir dohodka, krile šest mesecev ali več svojih življenjskih stroškov, ne da bi si izposodile denar ali preselile hišo:

Moški (37 % v primerjavi s 30 % žensk)

Anketiranci, stari 55 let in več (40 %); ta številka se nato postopoma zmanjšuje po starostnih skupinah (s 34 % za osebe, stare od 40 do 54 let, na 17 % za osebe, stare od 18 do 24 let).

Ljudje z visoko stopnjo izobrazbe (43 % v primerjavi z 28 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe in 29 % tistih s srednjo stopnjo izobrazbe)

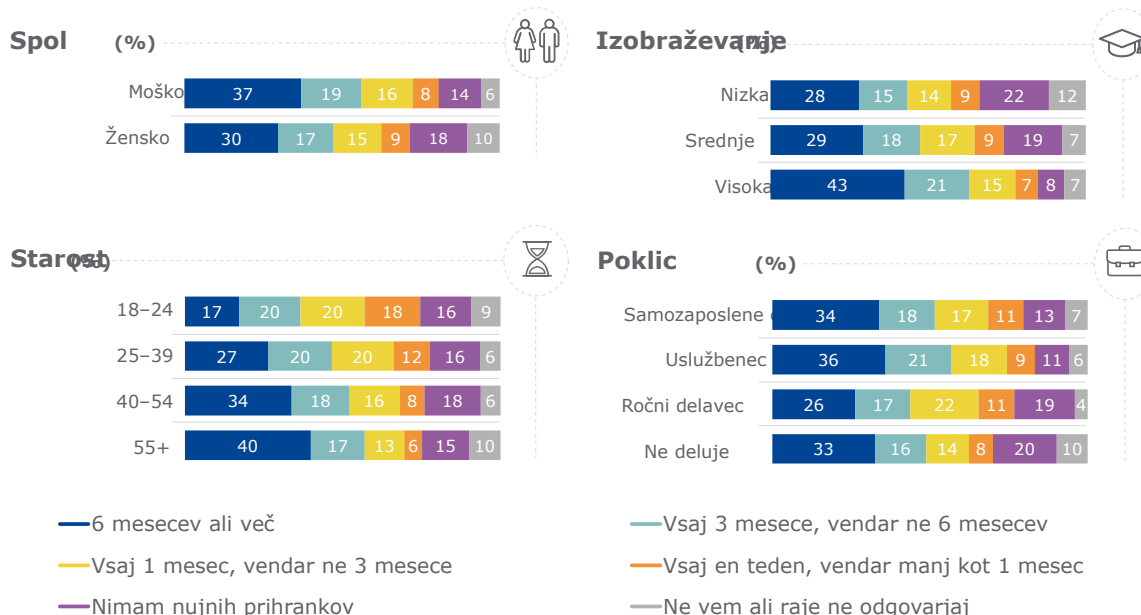
Zaposleni (36 %), sledijo samozaposleni (34 %) in tisti, ki ne delajo (33 %), v primerjavi s fizičnimi delavci (26 %).

Nasprotno pa so skupine, pri katerih obstaja večja verjetnost, da ne bodo imele nujnih prihrankov, naslednje:

Anketiranci z nizko stopnjo izobrazbe (22 %), sledijo jim tisti brez srednje izobrazbe (19 %), v primerjavi z visoko stopnjo izobrazbe (8 %).

Ročni delavci (19 %) in tisti, ki ne delajo (20 %), v primerjavi s samozaposlenimi (13 %) in zaposlenimi (11 %).

V8 Če ste danes izgubili svoj glavni vir dohodka, kako dolgo lahko še naprej pokrivete svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali selili? (% po socio-demografskih podatkih)

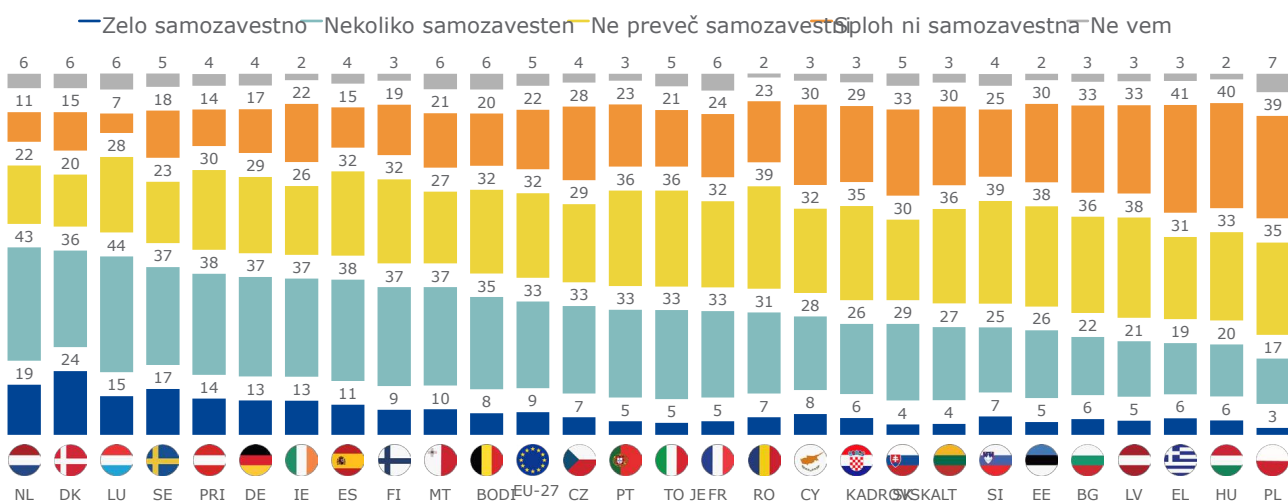
Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

3.3. Pokojninski načrti

Približno štirje od desetih anketirancev iz EU menijo, da so „zelo prepričani“ (9 %) ali „nekoliko prepričani“ (33 %), da bodo imeli dovolj denarja za udobno življenje v vseh letih upokojitve. Vendar pa je občutek večine nezaupljiv: 32 % vprašanih je odgovorilo, da „niso preveč prepričani“, da bodo imeli dovolj denarja za udobno življenje v vseh letih upokojitve, 22 % pa jih meni, da „niso prepričani“.

Med državami članicami obstajajo precejšnje razlike v zaupanju v pokojninske načrte. Delež občutka „zelo“ ali „nekoliko samozavesten“ se giblje od nizkih 20 % na Poljskem do visokih 62 % na Nizozemskem. Vendar je v večini držav članic delež „zelo samozavestnih“ še vedno pod 10 %. Poleg tega v približno polovici držav članic četrtnina ali več anketirancev meni, da „niso zadovoljni“, da bodo imeli dovolj denarja za udobno življenje v vseh letih upokojitve; ta številka je na splošno najvišja v Grčiji (41 %), na Madžarskem (40 %) in na Poljskem (39 %).

Q10 Na splošno, kako prepričani ste, da boste imeli dovolj denarja za udobno življenje skozi leta upokojitve? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Naslednje socialno-demografske skupine bodo pogosteje poročale o občutku „zelo“ „nekoliko samozavestnega“, da bodo imele dovolj denarja za udobno življenje v vseh letih upokojitve:

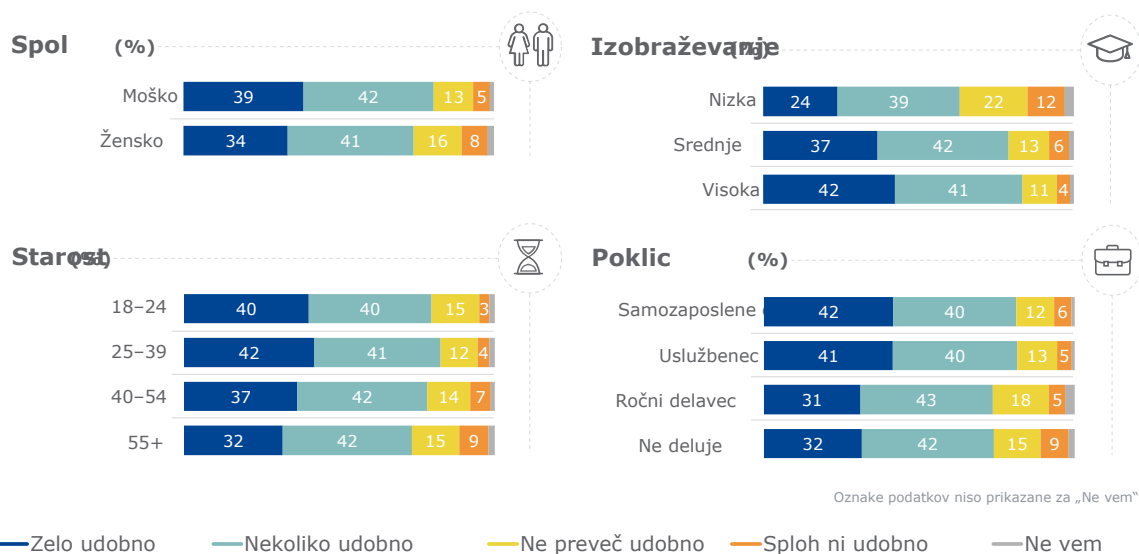
Moški (81 % v primerjavi s 74 % žensk)³

Anketiranci, mlajši od 55 let (80 % oseb, starih od 18 do 24 let, 83 % oseb, starih od 25 do 39 let, in 78 % oseb, starih od 40 do 54 let, v primerjavi s 73 % tistih, starih 55 let in več)

Ljudje s srednjo (79 %) ali visoko stopnjo izobrazbe (83 %) v primerjavi s 63 % oseb z nizko stopnjo izobrazbe

Samozaposleni anketiranci (81 %) in zaposleni (82 %), v primerjavi s 74 % fizičnih delavcev in tistih, ki ne delajo.

Q10 Na splošno, kako prepričani ste, da boste imeli dovolj denarja za udobno življenje skozi leta upokojitve? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

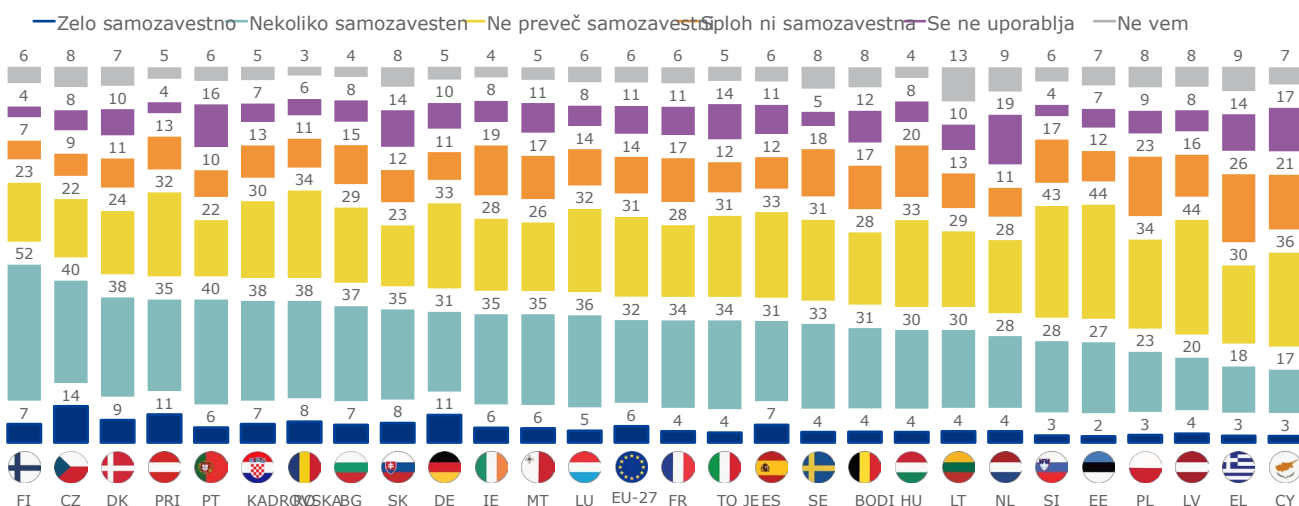
³ Zaradi zaokroževanja se odstotki, prikazani v grafikonih, ne seštevajo vedno do vsote, navedene v besedilu.

Oddelek 4. Investicijsko svetovanje, prejeto od banke, zavarovalnika ali finančnega svetovalca

Manj kot štirje od desetih anketirancev po vsej EU menijo, da so „zelo prepričani“ (6 %) ali „nekoliko prepričani“ (32 %), da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmejo od svoje banke, zavarovalnice ali finančnega svetovalca, predvsem v njihovem najboljšem interesu. Večje število pa poroča o nezaupanju (31 % „ni preveč samozavestno“ in 14 % „ni povsem samozavestno“). Vsak deseti anketiranec meni, da vprašanje ni pomembno za njihov osebni položaj, 6 % pa „ne ve“.

Na nacionalni ravni je delež „zelo“ ali „nekoliko samozavesten“, da je investicijsko svetovanje predvsem v njihovem interesu, od približno enega od petih anketirancev na Cipru (19 %) in v Grčiji (20 %) do šestih od desetih anketirancev na Finskem (60 %).⁴ Nasprotno pa se delež, ki ni preveč samozavesten ali sploh ni prepričan, giblje med manj kot tretjino na Finskem (30 %), na Češkem (31 %) in na Portugalskem (32 %) do šestim od desetih anketirancev v Latviji in Sloveniji (obe 60 %).

V12 Kako prepričani ste, da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmete od vaše banke/zavarovalnice/finančnega svetovalca, v vašem najboljšem interesu? (% po državah)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

4 Zaradi zaokroževanja se odstotki, prikazani v grafikonih, ne seštevajo vedno do vsote, navedene v besedilu.

Naslednje socialno-demografske skupine bodo bolj verjetno poročale o občutku „zelo“ „nekoliko“ prepričanih, da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmejo od svoje banke, zavarovalnice ali finančnega svetovalca, predvsem v njihovem najboljšem interesu:

Moški (42 % v primerjavi s 36 % žensk)

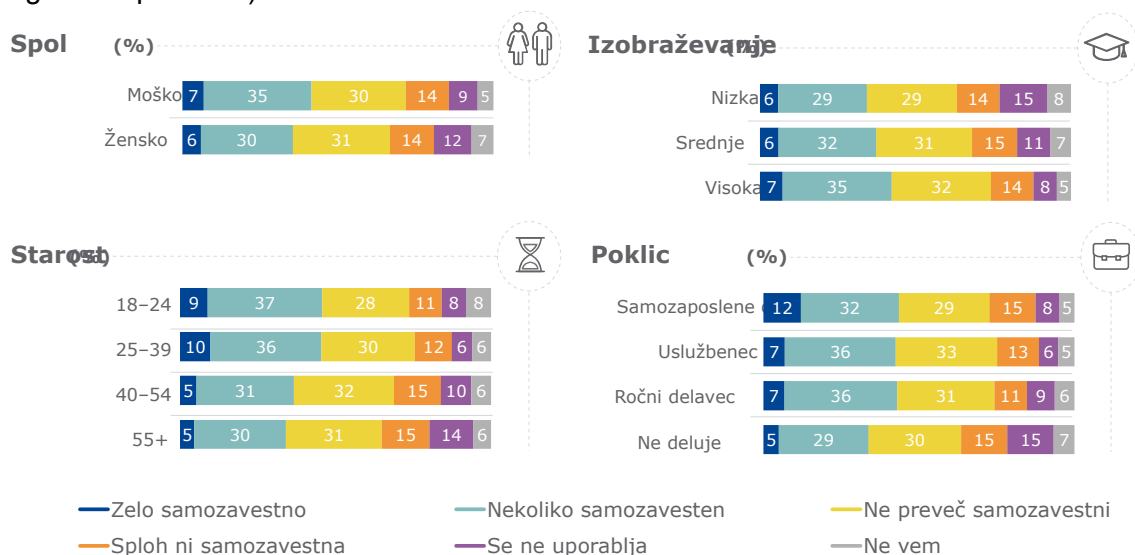
Anketiranci, mlajši od 40 let (46 % oseb, starih od 18 do 24 let ali starih 25–39 let, v primerjavi s 37 % oseb, starih od 40 do 54 let, in 34 % oseb, starih 55 let in več)

Ljudje z visoko stopnjo izobrazbe (42 % v primerjavi s 37 % anketirancev s srednjo stopnjo izobrazbe in 34 % tistih z nizko stopnjo izobrazbe)

Anketiranci na delovnem mestu (44 % samozaposlenih ter 43 % zaposlenih in fizičnih delavcev v primerjavi s 34 % tistih, ki ne delajo).

Delež odgovorov „ni relevantno“ je višji od povprečja pri osebah, starih 55 let in več (15 % v primerjavi s povprečjem 11 %), z nizko stopnjo izobrazbe (15 %) in tistimi, ki ne delajo (15 %).

V12 Kako prepričani ste, da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmete od vaše banke/zavarovalnice/finančnega svetovalca, v vašem najboljšem interesu? (% po socio-demografskih podatkih)

Osnova: Vsi anketiranci
(n=26 139)

Tehnične specifikacije

Med 29. marcem in 5. aprilom 2023 je Ipsos na zahtevo Evropske komisije, Generalnega direktorata za finančno stabilnost, finančne storitve in unijo kapitalskih trgov, izvedel Flash Eurobarometer 525. Gre za splošno javno raziskavo, ki jo usklajuje Generalni direktorat za komuniciranje, enota za spremljanje medijev in Eurobarometer. Raziskava Flash Eurobarometer 525 zajema prebivalstvo državljanov EU, rezidentov v eni od 27 držav članic EU ter starih 18 let in več.

Vsi intervjuji so bili izvedeni prek računalniško podprtega spletnega intervjuja (CAWI) z uporabo spletnih panelov Ipsos in njihove partnerske mreže. Anketiranci so bili izbrani iz forumov za spletni dostop, skupin predhodno zaposlenih posameznikov, ki so se strinjali, da bodo sodelovali v raziskavah. Kvota vzorčenja je bila določena glede na starost (18–24 let, 25–34 let, 35–44 let, 45–54 let, 55–64 let in 65+ let), spol, stopnjo izobrazbe in geografsko regijo (NUTS1, NUTS2 ali NUTS3, odvisno od velikosti države in števila regij NUTS).

	Število intervjujev	Datumi terenskega dela	Populacija 18+ (absolutno število)	Prebivalstvo 18+ (kot % prebivalstva EU-27)
EU-27	26139	29.3.2023–5.4.2023	365822635	100,00%
BODI	1015	29.3.2023–3.4.2023	9289646	2,54 %
BG	1010	29.3.2023–4.4.2023	5650134	1,54 %
CZ	1013	29.3.2023–3.4.2023	8513726	2,33 %
DK	1024	29.3.2023–4.4.2023	4721691	1,29 %
DE	1006	29.3.2023–4.4.2023	69373865	18,96 %
EE	1029	29.3.2023–4.4.2023	1072458	0,29 %
IE	1013	29.3.2023–5.4.2023	3864876	1,06 %
EL	1065	29.3.2023–4.4.2023	8711062	2,38 %
ES	1017	29.3.2023–3.4.2023	39294807	10,74 %
FR	1065	29.3.2023–31.3.2023	53438508	14,61 %
KADROVSK A	1031	29.3.2023–5.4.2023	3195690	0,87 %
TO JE	1024	29.3.2023–31.3.2023	49811219	13,62 %
CY	535	29.3.2023–4.4.2023	731677	0,20 %
LV	1018	29.3.2023–4.4.2023	1518893	0,42 %
LT	1024	29.3.2023–4.4.2023	2310067	0,63 %
LU	513	29.3.2023–5.4.2023	522754	0,14 %
HU	1016	29.3.2023–4.4.2023	7981992	2,18 %
MT	532	29.3.2023–4.4.2023	438294	0,12 %
NL	1005	29.3.2023–4.4.2023	14289828	3,91 %
PRI	1011	29.3.2023–4.4.2023	7427239	2,03 %
PL	1003	29.3.2023–5.4.2023	30743972	8,40 %
PT	1016	29.3.2023–4.4.2023	8715904	2,38 %
RO	1063	29.3.2023–5.4.2023	15304495	4,18 %
SI	1011	29.3.2023–5.4.2023	1730790	0,47 %
SK	1017	29.3.2023–5.4.2023	4402238	1,20 %
FI	1021	29.3.2023–4.4.2023	4512724	1,23 %
SE	1042	29.3.2023–5.4.2023	8254086	2,26 %

Vprašalnik

VPRAŠAJTE VSE

V1 Kako bi ocenili svoje splošno znanje o finančnih zadevah v primerjavi z drugimi odraslimi v [COUNTRY]?

[ENOTNI ODGOVOR]

Zelo visoko 1

Precej visoko 2

Približno povprečno 3

Precej nizka 4

Zelo nizka 5

Ne vem 998

VPRAŠAJTE VSE

Intro Naslednji del je bolj kot kviz. Vprašanja niso zasnovana tako, da vas ujamejo, tako da, če menite, da imate pravi odgovor, verjetno to storite. Če ne poznate odgovora, preprosto odkljukajte polje „Ne vem“.

VPRAŠAJTE VSE

Q2 Predstavljajte si, da nekdo položi 100 EUR na varčevalni račun z zjamčeno obrestno mero 2 % na leto. Na ta račun ne opravijo nobenih dodatnih plačil in ne umaknejo nobenega denarja. Kolikšen bi bil znesek na računu ob koncu petih let po plačilu obresti?

[ENOTNI ODGOVOR]

Več kot 110 EUR 1

Točno 110 EUR 2

Manj kot 110 EUR 3

Ne vem 4

VPRAŠAJTE VSE

Q3 Predstavljajte si naslednjo situacijo. V enem letu boste prejeli darilo v višini 1 000 EUR, v tem letu pa bo inflacija ostala na 2 %. Čez eno leto, s 1 000 EUR, boste lahko kupili:

[ENOTNI ODGOVOR]

Več, kot bi lahko danes kupili 1

Enak znesek 2

Manj, kot bi lahko danes kupili 3

Ne vem 4

VPRAŠAJTE VSE

V4 Če se obrestne mere zvišajo, kaj se običajno zgodi s cenami obveznic?

[ENOTNI ODGOVOR]

Dvignili se bodo 1

Padli bodo 2

Ostali bodo enaki, saj ni povezave med ceno obveznic in obrestno mero 3

Ne vem 4

VPRAŠAJTE VSE

V5 Katero od naslednjega je res? Naložba z višjim donosom bo verjetno:

[ENOTNI ODGOVOR]

Bolj tvegana kot naložba z nižjim donosom 1

Manj tvegana kot naložba z nižjim donosom 2

Tvegano kot naložba z nižjim donosom 3

Ne vem 4

VPRAŠAJTE VSE

V6 Naložba v najrazličnejše „delnice podjetja“ bo verjetno:

[ENOTNI ODGOVOR]

Bolj tvegano kot naložba v eno delnico 1

Manj tvegano kot naložba v eno delnico 2

Tvegano kot naložba v eno delnico 3

Ne vem 4

VPRAŠAJTE VSE

V7 V7 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate?

[EN ODGOVOR NA VRSTICO] [NADOMESTI 1–3]

V7_1 Preden nekaj kupim, skrbno premislim, ali si ga lahko privoščim

Q7_2 Spremljam in spremljam svoje stroške

Q7_3 Zastavljam dolgoročne finančne cilje in si prizadevam, da jih dosežem

[ODZIVNA LESTVICA]

Popolnoma se strinjam 1

Delno se strinjam 2

Nekoliko nestrinjanje 3

Popolnoma nestrinjanje 4

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Ne vem, 998

VPRAŠAJTE VSE

V8 Če ste danes izgubili glavni vir dohodka, kako dolgo bi lahko še naprej krili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali preselili hišo?

[ENOTNI ODGOVOR]

Nimam nujnih prihrankov 1

Vsaj en teden, vendar manj kot 1 mesec 2

Vsaj 1 mesec, vendar ne 3 mesece 3

Vsaj 3 mesece, vendar ne 6 mesecev 4

6 mesecev ali več 5

Ne vem ali raje ne odgovarjaj 998

VPRAŠAJTE VSE

V9 Katere od naslednjih finančnih produktov imate ali ste jih imeli v zadnjih dveh letih?

[DOVOLJENIH JE VEČ ODGOVOROV]

Zasebni pokojninski ali pokojninski produkt 1

Življenjsko zavarovanje 2

Neživiljenjsko zavarovanje (npr. zavarovanje gospodinjstev, avtomobilsko zavarovanje) 3

Hipoteko ali stanovanjsko posojilo 4

Drugo potrošniško posojilo 5

Naložbeni produkt (skladi, delnice ali obveznice) 6

Kripto-vrednostni papirji (vključno s kriptovalutami) 7

Nobena od teh 8

Ne vedo ali raje ne odgovarjajo 998

VPRAŠAJTE VSE

Q10 Na splošno, kako prepričani ste, da boste imeli dovolj denarja za udobno življenje skozi leta upokojitve?

[ENOTNI ODGOVOR]

Zelo samozavestno 1

Nekoliko samozavesten 2

Ne preveč samozavestni 3

Sploh ni samozavestna 4

Ne vem 998

VPRAŠAJTE VSE

V11 Kako udobno ste z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila [INFO BUTTON: Digitalne finančne storitve so finančne storitve, ki se ponujajo ali omogočajo z uporabo tehnologije/digitalnih rešitev, kot so mobilne/spletne bančne aplikacije, digitalna orodja za pripravo proračuna ali storitve takojšnjega plačevanja]?

[ENOTNI ODGOVOR]

Zelo udobno 1

Nekoliko udobno 2

Ne preveč udobno 3

Sploh ni udobno 4

Ne vem 998

VPRAŠAJTE VSE

V12 Kako prepričani ste, da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmete od vaše banke/zavarovalnice/finančnega svetovalca, v vašem najboljšem interesu?

[ENOTNI ODGOVOR]

Zelo samozavestno 1

Nekoliko samozavesten 2

Ne preveč samozavestni 3

Sploh ni samozavestna 4

Se ne uporablja 997

Ne vem

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Prilogak podatkom

V1 Kako bi ocenili svoje splošno znanje o finančnih zadevah v primerjavi z drugimi odraslimi v [COUNTRY]?

	Zelo visoko	Precej visoko	Približno povprečno	Precej nizka	Zelo nizka	Ne vem
EU-27	5	25	52	12	4	1
BODI	3	26	51	14	4	2
BG	5	25	62	5	2	1
CZ	3	28	58	8	2	1
DK	6	25	57	9	3	2
DE	6	21	56	13	4	1
EE	5	26	53	12	2	2
IE	6	24	58	9	3	1
EL	5	24	52	12	6	1
ES	6	24	53	11	5	0
FR	8	34	42	10	3	3
KADROVSK A	5	24	62	6	2	1
TO JE	3	15	54	19	8	1
CY	3	26	54	11	4	1
LV	2	22	57	14	3	1
LT	4	29	53	11	2	1
LU	6	30	52	10	2	1
HU	2	19	65	10	4	0
MT	4	17	63	9	4	3
NL	5	29	56	8	2	1
PRI	4	15	58	15	6	4
PL	6	34	46	10	2	2
PT	3	13	67	11	5	2
RO	8	43	41	6	1	0
SI	4	21	62	11	2	1
SK	4	25	60	8	2	1
FI	6	33	49	11	1	1
SE	4	25	56	12	3	0

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Q2 Predstavljajte si, da nekdo položi [100 EUR] na varčevalni račun z zajamčeno obrestno mero 2 % na leto. Na ta račun ne opravijo nobenih dodatnih plačil in ne umaknejo nobenega denarja. Kolikšen bi bil znesek na računu ob koncu petih let po plačilu obresti?

	Več kot [110 EUR]	Točno [101 EUR]	Manj kot [110 EUR]	Ne know
EU-27	45	30	19	6
BODI	44	27	22	6
BG	40	32	21	8
CZ	40	31	24	5
DK	50	23	20	7
DE	56	29	11	4
EE	49	34	12	5
IE	47	32	18	3
EL	44	31	17	8
ES	37	37	17	9
FR	47	28	20	5
KADROVSKA	41	40	15	5
TO JE	39	32	24	5
CY	46	32	17	5
LV	40	38	17	6
LT	38	41	15	6
LU	56	29	11	4
HU	44	29	23	5
MT	43	38	15	5
NL	59	24	15	3
PRI	44	31	20	5
PL	36	27	25	12
PT	35	39	19	7
RO	38	32	23	7
SI	44	29	19	8
SK	40	36	20	5
FI	50	28	17	4
SE	57	21	19	4

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Q3 Predstavljajte si naslednjo situacijo. V enem letu boste prejeli darilo v višini [000 EUR], v tem letu pa bo inflacija ostala na 2 %. V enem letu, s 1 000 EUR, boste lahko kupili:

	Več, kot bi lahko danes kupili	Enak znesek	Manj, kot bi lahko danes kupili	Ne vem
EU-27	7	22	65	6
BODI	7	19	68	7
BG	4	27	64	5
CZ	9	19	65	6
DK	11	12	69	9
DE	7	19	68	6
EE	6	7	84	4
IE	11	23	61	5
EL	6	32	55	8
ES	8	24	61	7
FR	8	24	61	7
KADROVSKA	6	18	71	4
TO JE	7	28	59	7
CY	7	37	48	8
LV	11	15	69	5
LT	7	7	79	7
LU	7	18	72	4
HU	5	16	75	4
MT	4	25	64	7
NL	6	15	75	4
PRI	7	15	73	5
PL	6	18	68	8
PT	9	32	55	5
RO	9	26	58	7
SI	4	14	78	5
SK	4	19	72	5
FI	4	6	84	6
SE	10	15	67	9

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V4 Če se obrestne mere zvišajo, kaj se običajno zgodi s cenami obveznic?

	Dvignili se bodo	Padli bodo	Ostali bodo enaki, saj ni povezave med ceno obveznic in obrestno mero.	Ne vem
EU-27	29	20	23	28
BODI	26	16	27	31
BG	32	20	23	26
CZ	28	21	31	21
DK	22	37	19	22
DE	21	21	21	37
EE	29	22	21	28
IE	25	24	26	24
EL	27	22	21	31
ES	38	18	19	26
FR	29	13	29	29
KADROVSKA	25	22	32	21
TO JE	29	26	21	24
CY	19	21	23	37
LV	25	14	30	31
LT	22	18	29	31
LU	33	13	28	26
HU	31	22	28	20
MT	20	24	33	24
NL	24	25	23	29
PRI	22	21	28	29
PL	37	22	19	23
PT	48	12	22	18
RO	41	14	32	13
SI	28	26	23	24
SK	22	27	30	22
FI	32	15	21	32
SE	18	22	25	35

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V5 Katero od naslednjega je res? Naložba z višjim donosom bo verjetno:

	Bolj tvegana kot naložba z nižjim donosom	Manj tvegana kot naložba z nižjim donosom	Tvegano kot naložba z nižjim donosom	Ne vem
EU-27	66	9	15	10
BODI	65	8	13	14
BG	60	11	21	8
CZ	74	6	13	7
DK	76	7	8	10
DE	60	12	16	13
EE	71	7	15	8
IE	75	7	14	5
EL	69	10	12	9
ES	69	14	10	8
FR	68	9	13	10
KADROVSK A	61	8	22	9
TO JE	68	9	17	6
CY	69	8	12	11
LV	61	7	23	9
LT	58	7	20	15
LU	66	6	14	14
HU	74	7	14	5
MT	74	5	11	11
NL	67	7	16	10
PRI	60	9	17	14
PL	57	9	17	17
PT	75	5	15	5
RO	58	7	30	5
SI	73	7	13	7
SK	72	6	18	4
FI	79	8	7	7
SE	76	6	8	10

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V6 Naložba v najrazličnejše „delnice podjetja“ bo verjetno:

	Bolj tvegano kot naložba v eno delnico	Manj tvegana kot naložba v eno delnico	Tvegano kot naložba v eno delnico	Ne vem
EU-27	15	56	14	15
BODI	9	63	11	17
BG	14	51	18	18
CZ	12	59	13	17
DK	11	68	10	11
DE	11	64	10	16
EE	8	74	12	6
IE	13	60	17	10
EL	19	41	15	25
ES	23	51	12	15
FR	13	53	17	17
KADROVSK A	17	53	20	10
TO JE	15	55	13	18
CY	21	43	14	22
LV	8	56	24	12
LT	8	63	18	11
LU	6	64	16	15
HU	23	44	18	15
MT	12	58	14	17
NL	6	73	7	14
PRI	10	63	16	11
PL	16	54	17	13
PT	24	49	18	9
RO	20	45	24	12
SI	14	68	9	9
SK	16	52	22	10
FI	7	77	9	8
SE	12	60	11	18

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V7_1 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate?

Preden nekaj kupim, skrbno premislim, ali si ga lahko privoščim.

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nekoliko nestrinjanje	Popolnoma nestrinjanje	Ne vem
EU-27	51	41	6	2	0
BODI	46	44	7	2	1
BG	54	37	5	4	0
CZ	48	45	6	1	0
DK	46	42	10	3	0
DE	50	39	8	2	1
EE	36	53	10	2	0
IE	58	34	6	3	0
EL	81	17	2	0	0
ES	51	39	8	1	1
FR	50	42	6	1	0
KADROVSKA	55	37	7	1	0
TO JE	54	41	5	1	0
CY	79	19	2	0	0
LV	46	46	6	2	1
LT	45	45	9	1	1
LU	49	43	7	1	1
HU	49	45	5	1	0
MT	73	23	3	1	0
NL	48	41	7	4	0
PRI	50	40	7	2	0
PL	42	50	7	1	1
PT	45	52	2	0	1
RO	65	32	2	1	0
SI	56	35	8	1	1
SK	42	50	6	1	1
FI	38	48	11	4	0
SE	52	40	7	2	0

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V7_2 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate?

Spremljam in spremljam svoje stroške

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nekoliko nestrinjanje	Popolnoma nestrinjanje	Ne vem
EU-27	49	43	6	2	1
BODI	43	45	8	3	1
BG	65	27	5	4	0
CZ	54	41	4	1	1
DK	55	35	7	3	0
DE	57	38	4	1	1
EE	31	52	12	5	0
IE	42	47	8	3	1
EL	50	38	7	3	2
ES	48	43	7	1	0
FR	46	47	5	1	0
KADROVSKA	60	34	5	1	0
TO JE	47	44	7	1	0
CY	50	40	7	3	1
LV	38	50	8	3	1
LT	38	50	9	2	1
LU	50	44	5	1	0
HU	49	44	6	1	0
MT	49	42	7	2	0
NL	49	37	10	4	1
PRI	56	37	5	1	1
PL	42	50	6	2	1
PT	31	55	11	2	0
RO	57	38	3	2	0
SI	61	32	6	1	1
SK	43	49	7	2	0
FI	16	33	26	24	1
SE	58	36	5	1	1

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V7_3 V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami ali se z njimi ne strinjate?

Postavljam dolgoročne finančne cilje in si prizadevam, da jih dosežem

	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Nekoliko nestrinjanje	Popolnoma nestrinjanje	Ne vem
EU-27	21	50	20	6	3
BODI	18	50	20	8	4
BG	26	46	17	10	2
CZ	18	52	24	4	2
DK	18	52	18	9	4
DE	26	47	18	6	2
EE	12	53	24	6	5
IE	19	49	20	10	2
EL	26	52	12	6	5
ES	21	45	27	5	2
FR	18	52	19	7	4
KADROVSKA	24	52	15	9	1
TO JE	16	51	23	6	4
CY	38	43	14	3	3
LV	13	46	25	8	8
LT	16	52	24	5	3
LU	20	50	22	7	1
HU	20	51	19	7	2
MT	29	47	15	5	4
NL	25	47	16	8	3
PRI	27	47	20	5	1
PL	16	55	18	6	5
PT	19	58	17	2	4
RO	30	56	9	3	2
SI	34	47	13	5	1
SK	16	53	22	8	2
FI	13	50	25	12	1
SE	30	51	13	4	2

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V8 Če ste danes izgubili glavni vir dohodka, kako dolgo bi lahko še naprej krili svoje življenjske stroške, ne da bi si izposodili denar ali preselili hišo?

	Nimam nujnih prihrankov	Vsaj en teden, vendar manj kot 1 mesec	Vsaj 1 mesec, vendar ne 3 mesece	Vsaj 3 mesece, vendar ne 6 mesecev	6 mesecev ali več	Ne vem ali raje ne odgovarjaj
EU-27	16	9	16	18	33	8
BODI	14	8	12	15	39	13
BG	23	12	19	16	24	7
CZ	17	10	17	22	29	4
DK	16	6	13	15	42	9
DE	16	8	15	20	34	7
EE	15	9	20	18	32	6
IE	18	12	16	17	32	6
EL	24	10	19	15	23	9
ES	10	10	17	17	36	9
FR	14	9	15	19	33	10
KADROVSK A	20	11	21	20	23	5
TO JE	15	6	11	17	39	11
CY	20	12	20	13	28	8
LV	26	14	19	17	19	6
LT	17	8	15	19	36	6
LU	5	4	16	19	48	7
HU	21	10	21	22	22	4
MT	10	9	14	16	35	17
NL	8	5	13	17	47	9
PRI	17	8	16	18	33	8
PL	20	11	19	20	25	6
PT	21	6	16	19	30	8
RO	25	11	21	15	23	5
SI	19	9	18	18	30	6
SK	18	9	16	22	28	7
FI	25	12	20	11	29	4
SE	10	7	14	16	46	7

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V9 Katere od naslednjih finančnih produktov imate ali ste jih imeli v zadnjih dveh letih? [VEČ ODGOVOROV]

	Zasebni pokojninski ali pokojninski produkt	Življenjsko zavarovanje	Neživljenjsko zavarovanje (npr. je (npr. zavarovanje gospodinjstev, avtomobilsko zavarovanje)	Hipoteko ali stanovanjsko posojilo	Drugo potrošniško posojilo	Naložbeni produkt (skladi, delnice ali obveznice)	Kripto-vrednostni papirji (vključno s kriptovalutami)	Nobena od teh	Ne vedo ali raje ne odgovarjajo
EU-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BODI	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
KADROVSKA	8	26	30	11	24	15	16	28	2
TOJE	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
PRI	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2
SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3

Flash Eurobarometer 525

Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Q10 Na splošno, kako prepričani ste, da boste imeli dovolj denarja za udobno življenje skozi leta upokojitve?

	Zelo samozavestno	Nekoliko samozavesten	Ne preveč samozavestni	Sploh ni samozavestna	Ne vem
EU-27	9	33	32	22	5
BODI	8	35	32	20	6
BG	6	22	36	33	3
CZ	7	33	29	28	4
DK	24	36	20	15	6
DE	13	37	29	17	4
EE	5	26	38	30	2
IE	13	37	26	22	2
EL	6	19	31	41	3
ES	11	38	32	15	4
FR	5	33	32	24	6
KADROVSKA	6	26	35	29	3
TO JE	5	33	36	21	5
CY	8	28	32	30	3
LV	5	21	38	33	3
LT	4	27	36	30	3
LU	15	44	28	7	6
HU	6	20	33	40	2
MT	10	37	27	21	6
NL	19	43	22	11	6
PRI	14	38	30	14	4
PL	3	17	35	39	7
PT	5	33	36	23	3
RO	7	31	39	23	2
SI	7	25	39	25	4
SK	4	29	30	33	5
FI	9	37	32	19	3
SE	17	37	23	18	5

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V11 Kako udobno ste z uporabo digitalnih finančnih storitev, kot so spletno bančništvo ali mobilna plačila?

	Zelo udobno	Nekoliko udobno	Ne preveč udobno	Sploh ni udobno	Ne vem
EU-27	36	41	14	7	2
BODI	32	49	13	5	1
BG	42	33	14	8	3
CZ	55	36	5	4	2
DK	48	45	5	2	1
DE	44	37	11	6	2
EE	50	39	8	3	1
IE	45	34	10	11	1
EL	28	35	16	20	2
ES	23	43	23	8	2
FR	25	44	21	10	1
KADROVSKA	56	28	9	5	2
TO JE	22	49	19	8	3
CY	38	36	18	8	1
LV	36	53	9	2	1
LT	58	33	6	2	1
LU	28	57	11	3	1
HU	40	38	12	7	3
MT	49	26	14	10	2
NL	52	40	5	2	1
PRI	57	28	7	5	2
PL	40	47	7	4	2
PT	20	45	22	9	4
RO	44	36	12	5	2
SI	44	32	15	9	1
SK	50	38	7	4	2
FI	69	26	3	2	1
SE	58	32	5	2	2

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

V12 Kako prepričani ste, da je investicijsko svetovanje, ki ga prejmete od vaše banke/zavarovalnice/finančnega svetovalca, v vašem najboljšem interesu?

	Zelo samozavest no	Nekoliko samozavest en	Ne preveč samozavest ni	Sploh ni samozavest na	Se ne uporablja	Ne vem
EU-27	6	32	31	14	11	6
BODI	4	31	28	17	12	8
BG	7	37	29	15	8	4
CZ	14	40	22	9	8	8
DK	9	38	24	11	10	7
DE	11	31	33	11	10	5
EE	2	27	44	12	7	7
IE	6	35	28	19	8	4
EL	3	18	30	26	14	9
ES	7	31	33	12	11	6
FR	4	34	28	17	11	6
KADROVSKA	7	38	30	13	7	5
TO JE	4	34	31	12	14	5
CY	3	17	36	21	17	7
LV	4	20	44	16	8	8
LT	4	30	29	13	10	13
LU	5	36	32	14	8	6
HU	4	30	33	20	8	4
MT	6	35	26	17	11	5
NL	4	28	28	11	19	9
PRI	11	35	32	13	4	5
PL	3	23	34	23	9	8
PT	6	40	22	10	16	6
RO	8	38	34	11	6	3
SI	3	28	43	17	4	6
SK	8	35	23	12	14	8
FI	7	52	23	7	4	6
SE	4	33	31	18	5	8

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Ocena finančnega znanja – število pravih odgovorov na pet vprašanj finančnega znanja (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)

	Nizka ocena (0 ali 1 pravih odgovor)	Srednja ocena (2 ali 3 pravih odgovori)	Visoka ocena (4 ali 5 pravih odgovorov)
EU-27	24	50	26
BODI	26	44	30
BG	26	54	20
CZ	21	54	25
DK	15	45	40
DE	22	46	32
EE	13	47	39
IE	22	47	31
EL	29	52	19
ES	27	54	19
FR	25	51	25
KADROVSK A	22	55	24
TO JE	26	49	25
CY	30	51	19
LV	25	55	20
LT	21	54	25
LU	24	43	33
HU	17	61	22
MT	19	54	26
NL	18	39	43
PRI	22	50	28
PL	25	55	20
PT	28	56	16
RO	30	57	13
SI	15	49	36
SK	20	53	27
FI	11	49	40
SE	19	47	34

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Ocena finančnega vedenja – število „finančno preudarnih“ vedenj v zvezi z izbiro produktov, spremljanjem stroškov in prizadevanji za doseganje finančnih ciljev (vprašanje 7)

	Nizka ocena (strinjanje z največ 1 izjavo)	Srednja vrednost (strinjanje z dvema izjavama)	Visoka ocena (se strinja z vsemi izjavami)
EU-27	8	28	65
BODI	11	28	61
BG	9	24	67
CZ	7	29	64
DK	11	27	62
DE	6	29	65
EE	14	32	54
IE	9	31	60
EL	7	23	71
ES	10	30	60
FR	7	29	65
KADROVSKA	7	22	71
TO JE	7	30	62
CY	4	24	72
LV	11	37	52
LT	13	25	62
LU	8	27	65
HU	6	28	66
MT	6	23	71
NL	12	25	63
PRI	8	26	67
PL	9	27	65
PT	8	23	69
RO	4	14	82
SI	8	19	73
SK	8	29	63
FI	32	32	36
SE	7	21	73

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Skupna ocena finančne pismenosti – vsota ocene finančnega znanja in ocene finančnega vedenja (z enako težo za vsako oceno)

	Nizka ocena (ocena & = 5)	Srednja ocena (ocena > 5 in 9)	Visoka ocena (ocena 9 ali 10)
EU-27	18	64	18
BODI	22	58	20
BG	20	65	15
CZ	16	66	17
DK	16	57	27
DE	16	61	24
EE	16	61	23
IE	17	64	19
EL	19	65	16
ES	22	65	13
FR	18	64	17
KADROVSK A	16	65	20
TO JE	19	64	18
CY	19	66	15
LV	24	65	11
LT	19	65	16
LU	15	62	23
HU	12	72	16
MT	13	67	20
NL	15	56	28
PRI	17	62	21
PL	20	65	15
PT	19	71	11
RO	14	74	12
SI	12	61	27
SK	17	63	20
FI	27	56	17
SE	14	59	27

Flash Eurobarometer 525 – Spremljanje ravni finančne pismenosti v EU

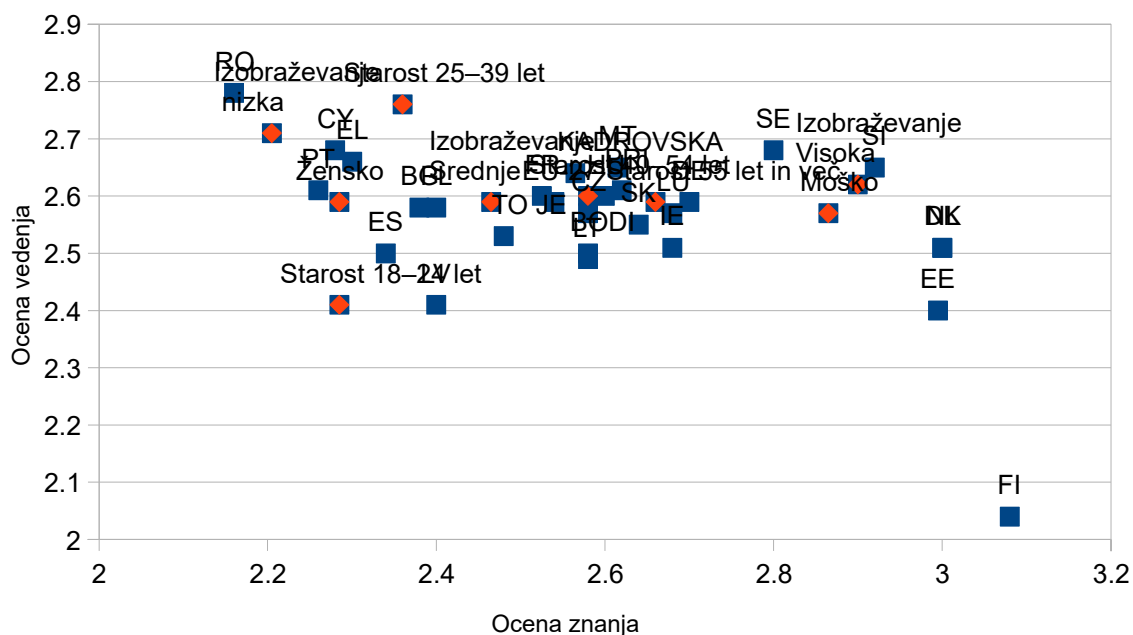
Terensko delo: 29/3–5/4/2023/(%) Osnovna osnova: N=26 139 – Vsi anketiranci

Komentarji

(Pierre Dieumegard)

Čudna korelacija med obema spoznanjema in vedenjskim rezultatom

Za oceno znanja in vedenja lahko vsako skupino označite. Ta ocena je povprečje rezultatov skupine.

Ni statistične korelacije med oceno finančnega znanja in oceno finančnega obnašanja, če pa obstaja, je negativna ($R^2 = 0,2$, tako da je korelacijski koeficient $-0,45$). To bi pomenilo, da več kot ima skupina dobro finančno znanje, manj preudarno ima. To je čudno in morda mislite, da zastavljena vprašanja niso najbolj pomembna za razumevanje finančnih sposobnosti posameznikov. Oba spola imata enako oceno vedenja, medtem ko ima moški spol boljši rezultat znanja.

Nekatera vprašanja so bila verjetno zmedena za mnoge posameznike.

Na primer, v drugem vprašanju je bilo treba preizkusiti razumevanje obrestnih obrest, tj. da se prejete obresti vsako leto prištejejo kapitalu za izračun obresti za naslednje leto. Vprašanje je bilo „Koliko bi bilo na računu ob koncu petih let, ko se izvede plačilo obresti?“. Pri vprašanju se obresti

plačajo ob koncu stavka, potem ko je bilo navedeno petletno obdobje. Razumljivo je, da anketiranci ne mislijo, da je to plačilo letno. Poleg tega ob upoštevanju obrestnih obresti končni znesek znaša 1 104 EUR namesto 1 100 EUR: razlika je minimalna.

Podobno je bilo pri vprašanju Q4, ki se je nanašalo na povezavo med cenami obveznic in inflacijo, oseba, ki nima obveznic, težko odgovoriti, kar velja za zelo velik delež Evropejcev.

Razlike v primerjavi z drugimi raziskavami Eurobarometra

Razpršenost družbenih skupin je enaka kot razpršenost držav, kar se razlikuje od rezultatov številnih raziskav Eurobarometra.

Ocena znanja prikazuje razlike v družbenih razredih: rezultat je višji za ljudi z visokošolsko izobrazbo in starejše.

Kljub slabemu znanju je ocena vedenja boljša za nizko izobražene ljudi, ki nimajo visokih dohodkov in morajo biti pozorni, ljudje, ki se naselijo v življenju (25–39 let), ter revne države, kot sta Romunija in Grčija.

Za razliko od številnih raziskav Eurobarometra to v resnici ni javnomnenjska raziskava o tem, kaj bi morali storiti javni organi, temveč raziskava o znanju in individualnem (finančnem) vedenju v zvezi z družbo, v kateri živimo. Običajno je, da obstajajo razlike med družbenimi skupinami, ki so tako pomembne kot med nacionalnimi mnenji (ali da razlike med nacionalnimi mnenji niso večje kot med mnenji družbenih skupin).